

DOLENJSKI LIST

USTA KULZIČICA
A JARCA
MESTO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtrek — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 ameriške dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 26 (536)

Leto XI.

NOVO MESTO, 30. JUNIJA 1960

UREJUJE uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVIA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Dolo« v Ljubljani

PRED ČETRTEM JULIJEM — DNEVOM BORCA V NOVOMEŠKEM OKRAJU

Spomину Gorjanskega bataljona

Božidar Jakac: NA STRAŽI

Bliža se 4. julij — dan borca. Zopet bodo oživel tisoč spominov na težke in vesele trenutke iz časa narodnoosvobodilnega boja. Spomini se bodo zvrstili neurejeno. Oživel bodo ob pogledu na hoste, jase in polja, mesta in vasi, na prehode preko rek... Leta so izbrisala datum. Partizani se spominjajo: »To je bilo takrat, ko je padlo toliko smega — pozimi dvajsetdesetega... To je bilo, ko je alja zorela... Na tej čistini smo se borili tistega leta, ko je padel naš kurir... Dnevi in meseci so izginili. Ostali so samo zapiski zgodovinarjev. V spomenu njih, ki so se borili, pa se ti dogodki polagoma stranjujejo v en sam čas jurisve in hajk, v čas boja za novo življenje. Prepletajo se s sedanostjo.

»Tovarne, ustanove, družbene samoupravljanje, otroci, ki brezskrbno odhajajo v šolo in nosijo domov pešice in dvojke. Žena, ki čaka na pragu, ko prihaja mež s polja. Mar nisi to tiste lepe sanje v nekem mesecu iz leta, ko smo po preročilu iz sovražnega obrača na smrt utrujeni spaspali pod smrekami Gorjancev?» se sprašuje partizan. Stari spomini se prepletajo

jo z dogodki današnjega dneva, s stvarnostjo vsake ure.

Letošnje praznovanje dneva borca bo v našem okraju potekalo v znamenju obletnice Gorjanskega bataljona. Ki je bil ustanovljen 2. maja 1942 na Pragu na Gorjancih. Bataljon je bil pozneje vključen v Vzhodnoslovenski odred kot njegov I. bataljon. Septembra 1943, ko je iz odreda nastala XV. brigada, je bil Gorjanski bataljon vključen kot I. in pozneje II. bataljon v to brigado. Gorjanski bataljon je odigral važno vlogo v sirjevnju vstaje in nastanku osvobodilnega ozemlja v vaseh pod Gorjanci.

Zopet se bodo sešli borci v starih, ponošenih partizanskih sukunjah, prihajale bodo žene iz Podgorja v prazničnih nedeljnih oblekah z rutami na glavni in cvetjem v žuljavih rokah. Z vseh strani bodo padala vprašanja: »Glej no, Tone, Jože, France, Ivan, si še živ? Priredno, dolgo rokovanje bo povedalo več kot vsak pozdrav. In zopet si bodo pripovedovali in obujali spomine na prestane bitke, na zmage in podvige in na vse to, kar ne bo nikoli izginito v pozabo. Vsaka trojka, vsaka četa ima svojo zgodovino, svoja doživlja in svoje spomine.

Eno izmed prvih osvobođenih ozemelj na ozemlju pod Gorjanci je bil Prežek, kjer bo letošnjo proslava 4. julija. Prežek je bil v času NOB osrednja postojanka in zbirališče partizanov gorjanskega področja. Bil je ena izmed glavnih graščak, ki se je zasedli partizani. Nekako v juliju 1942 so partizani tam osnovali kmetko zadrugo. V zadnji okupatorske oblasti preganjali

zaradi simpatiziranja s partizani. Poleg obdelovanja zemlje so osnovali tudi usnjarno. Na tem področju je deloval tudi štab za gradnjo sušilnic po Dolenski. To je bilo pravo osvobodilno ozemlje, z utrjeno oblastjo in z voljenimi narodnoosvobodilnimi odbori. Partizani, ki so odhajali na akcije, so se tu oskrbovali s hrano.

Proslava na Prežeku je v znamenju 15. obletnice osvoboditve. Zbor brigade bo ob 11. dopoldan. Tako se bodo 4. julija drugič po osvoboditvi sešli borci Gorjanskega bataljona. Na samem zboru bodo začeli z obširno akcijo zbiranja podatkov za zgodovino Gorjanskega bataljona, ki jo pripravlja Obširni odbor Zveze borcev Novo mesto. Na proslavi bo sodeloval pevski zbor Dušan Jerib iz Novega mesta in godba JLA.

Dan pred proslavo, v nedeljo 3. julija, se bodo borci Gorjanskega bataljona zbrali v Sentejnu. Ob tej priložnosti se bodo udeležili odkritja večih spominskih plošč. Odkriti bodo plošče v Apeniku, kjer je bila od zime leta 1942 partizanska bolnišnica. V tej bolnišnici sta se med drugim zdravila tudi Ivan Kavčič-Nandje in Stane Semčič-Daki. V vasi Pristava bodo odkrili spominsko obeležje, kjer sta Serčerjeva in Cankarjeva brigada 7. julija 1943

prekoračili Krško pred napadom na letališče Cerklje. V Sentejnju bodo odkrili ploščo na Kušnjanovi žagi, kjer je bilo leta 1941 skladišče orožja in zbirališče aktivistov. Od tu je 10. marca leta 1942 odšla 3. grupa Sentejnerčanov v partizane.

Proslava, ki jih bodo priredili v okraju občinski odbori Zveze borcev in njihove krajevne organizacije, bo za 4. julij seveda še več. Osrednja pa bo na Prežeku; kamor vabijo borci Gorjanskega bataljona vse tovariške borce, aktiviste OF in sodelavce NOB na prijetno srečanje v ponedeljek 4. julija!

Pridite tudi vi!

Toptličani vabijo v Rožek

Dan borcev bo počastila krajevna organizacija ZB Dole. Toplice s slavnostno akademijo, pevskimi točkami in telednevnim nastopom, nato pa z zakusko; vse bo v prijetnem gozdičku v Podturnu pred jamo v Rožeku, kjer so imeli partizani med vojno klavnicno in intendantske prostore. Akademija se bo začela v nedeljo popoldne ob 15. uri. Člani Zveze borcev iz Toplice vabijo domačine in okoličane, da pridejo v Rožek!

Za 3. julij — DAN RUDARJEV — pošiljamo priručne pozdrave vsem tovarišem rudarjem, ki v našem okraju dan in noč spravljajo na površje zemlje njene zaklade in bogatijo gospodarstvo moč Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja! Srečno, dragi tovariši rudarji!

Nezlomljiva sila svobodnih proizvajalcev in upravljalcev

»... Socialistični družbeni odnosi, katerih podloga je delavsko samoupravljanje, so naša poglobljena pridobitev v minulih obdobjih. Delavsko in družbeno upravljanje je tista sila, ki čedalje bolj utrjuje in nadoljuje razvija bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije, skovano v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji. Delavsko in družbeno samoupravljanje daje našim socialističnim družbam moč in monolitnost...»

Iz poslanice predsednika Tita ob desetletnici delavskega samoupravljanja.

Izlet na prireditve izseljenskega tedna

Letošnji izseljenski teden se bo začel 4. julija na tradicionalnem ameriškem pikniku v Polhovem Gradcu. Od tam se bodo izletniki vrtili v Ljubljano, nato pa jih bodo avtobusi odpeljali na Reko in v Opatjijo. Iz Opatije jih bo popeljala ladja po Jadrano v Split in Dubrovnik, od koder jih bo poneslo letalo v Beograd. Iz glavnega mesta republike bodo nadaljevali pot z avtobusi v Subotico in letovišče Palič na prireditve izseljenskega tedna. Vračali se bodo preko Novega Sada v Beograd, nato z letalom v Zagreb, od tam pa z avtobusi v Ljubljano.

Potovanje bo trajalo 8 dni, ki bodo za udeležence polni prijetnih, nepozabnih doživetij! Bralce našega tednika naprošamo, da obveste o gornjem izletu rojake, ki so pri njih na oddihu!

PET NOVIH VIŠJIH ŠOL

V preteklem tednu je Ljudska skupščina Slovenije sprejela med drugim tudi zakon o prenosovanju nekaterih fakultet univerze v Ljubljani, zakon o ustanovitvi visoke šole za telesno kulturo v Ljubljani in zakon o višji pomorski šoli v Piranu. Maribor bo v smislu novo sprejetih zakonov dobil že to jesen tri nove višje šole: stomatološke (zobozdravstvene), agronomsko in pravno. Nove višje šole nam bodo dale njuno potrebne strokovne kadre, pomenijo pa tudi nadaljnjo dekoncentracijo visokega, visokega in univerzitetnega študija, ki je bil doslej osredotočen v Ljubljani.

VREME

ZA CAS OD 30. JUNIJA DO 10. JULIJA:

Previdovalo bo lepo vreme. Pomembnejše, toda kratkotrajne nevihte padavine se pričakujejo okrog 30. junija in zlasti okrog 5. julija, po 5. julija bo zelo vroče, po 7. juliju pa hladneje.

Rošči vrh bodo obiskali stari znanci

Rošči vrh, mala vasica pri Maverlinu, bo 3. julija popoldne praznično prisrčno srečanja starih znancev. Vokane bodo ta dan oblekali številni preživeli partizanski kurirji. Ne samo ti, katerim so vsačani Roščega vrha in okolice nudili v času NOB vso pomoč in z njimi sodelovali; prišli bodo tudi drugi, ki so delali med vojno v raznih predelih Slovenije, z njimi vred pa tudi veliko drugih ljudi.

Kot smo zvedeli, stari znanci ne bodo prišli praznih rok. Da bi se vsaj malo oddaljili vaščanom Roščega vrha, so zbrali denar, s katerim gradijo vaški vodnjak. Tega bodo 3. julija zročili svojemu namenu. Hkrati bodo bivali kurirji odkrili ploščo v spomin na kurirsko stano

nico TV-8, ki je bila v tej vasi. Kurirska stanica TV-8 je bila ustanovljena decembra 1942. Ustanovil jo je dr. Marjan Dermastia-Urban. Za prvga komandanta stanice je bil imenovan Franč Kostar-Pavle, ki je tudi speljao organizacijo kurirsko službo na tej stanici. Prvi kurirji so bili Toneček Pezdirc, Stane Cuzmar-Jure, Sporar in Bukovec.

Navzile bližini močnih italijanskih postojank (v Črnolju, na Otovcu in Koprivniku) je ta stanica uspešno opravljala kurirske dolžnosti. Zveze je imela s TV-15 in TV-9 ter z belokranjskim okrožjem. Zaradi konspiracije se je stanica večkrat selila iz ene v drugo zidnico, bila pa je tudi nekaj časa v skriti baraški v mladem gozdu nad Roščim vrhom. Okupator je ni nikoli odkril, čeprav so kurirji večkrat izvajali tudi vajeke akcije in desetkrat prepadli sovražne izpade v to področje. To je bilo možno zato, ker so vaščani sodelovali s partizani in jim nudili vse pomoč. Po Italijanski kapitulaciji se je stanica preselila v Tušen dol, od tam na Črnoljsko postajo, pozneje pa v Črnolje. Ker je bila v bližini vodstva Osvobodilne fronte in Glavnega štaba NOV in POS, je bilo njeno delo še posebno pomembno in odgovorno.

Vaščani Roščega vrha in okolice se že vesele bližnjega srečanja s starimi znanci, partizanskimi kurirji in z njihovimi tovariši iz vse Slovenije. To bo za vse velik praznik.

V nedeljo: prapor ZB na Ruperč vrhu

Krajevna organizacija Zveze borcev v Birtni vasi ne sodi zaman med zelo delavne, saj si vsa poveljna leta prizadeva za vzgojo svojih članov in drugih ljudi. S pomočjo članov in ObLO Novo mesto je postavila lep spomenik, ki je kraju v čast in ponos, saj spominja na borbo NOV in pridobitve naše revolucije. V nedeljo 3. julija pa bo organizacija razvila svoj prapor. Razvil ga bo ljudski poslanec in domačin Tona Purc. Proslava bo na Ruperč vrhu ob 14. uri. K razvitju prapora vabi krajevni odbor ZB vse člane in prebivalstvo. Ugodne zveze z vlaki iz Novega mesta!

Predsednik Zveze borcev NOV Jugoslavije tovariš Aleksandar Ranković je v nedeljo, 19. junija dopoldne sprejel predstavnike ZB in ZVVI našega okraja. Prisrčno se je pomenil tudi z nekaterimi starimi padlimi partizani in s starimi aktivisti našega okraja. Na sliki: partizanska mati in oče iz Bele krajine s tovarišem Rankovićem

SLOVENSKI GEOGRAFI V NOVO MESTU

V nedeljo dopoldne se je v prostorih internata v Šmihelu začel seminar, ki sta ga za slovenske geografe sklicala Geografsko društvo Slovenije in Institut za geografijo pri SAZU. Zbrane geografe in goste — med njimi so bili tudi podpredsednik OLO Ludvik Golob, načelnik ljubljanskega geografskega društva za gospodarstvo OLO Ivo Novšak, ravnatelj Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc in šef prosv. oddelka ObLO Bogomil Liliša — je pozdravil učit. prof. dr. Svetozar Ilešič. Udeleženci seminarja je nato pozdravil podpredsednik OLO Ludvik Golob, ki je zavezal geografom obilo uspehov in prijetno bivanje v našem okraju.

Prvi in drugi dan seminarja so imeli geografi strokovna predavanja o znanstveni in šolski geografiji, v torek so v skupinah opravljali terensko delo v Gaberju, na Mokrem polju, Trebelnem, Globodolu in v novomeški okolici, medtem ko so v

sredo bili na strokovni ekskurziji v Beli krajini in na Kočevskem. Včeraj večer je bila v dijaškem domu v Šmihelu zakuska, ki je za udeležence seminarja pripravil OLO. Danes bodo geografi obiskali Suho krajino, Trebnje, Mirensko dolino, Spodnje Posavje in se po dolini Krke vrtili v Novo mesto.

Jutri: 7. seja zbora proizvajalcev OLO

Predsednik OLO Niko Belonovljivič je sklical za jutri, petek 1. julija, 7. sejo okrajnega zbora proizvajalcev, ki se bo začela ob 9. uri v sejni dvorani OLO. Dnevni red obsega 3 točke: 1. ekonomski ukrepi glede na stanje obratnih sredstev in nove devizne predpise ter razdelitev okrajnega investicijskega sklada v I. 1960; 2. izvršitev družbenega plana v prvih 5 mesecih leta 1960 ter realizacija investicijske potrebe po družbenem planu. Med točke »Razno« bodo odborniki razpravljali tudi o navodilih na šolanje strokovnega kadra v gospodarstvu v zvezi z vstopi v nekatera višje šole.

3. JULIJ - PRAZNIK SLOVENSKEG RUDARJEV

Ali poznate može s čeladami na glavah in svetilkami v rokah? Srečanje s temi ljudmi je pravo doživetje, saj so to ljudje posebnega kova. Njihove obraze in življenje oblikuje drugi svet — podzemlje.

Teško je razumeti življenje rudarja, njegovo govorico in navade ter njegovo junaško preziranje nevarnosti, ki jih krije v svojih nedrskih muhavi zemeljske notranjosti. Rudarja samega in njegovega ustvarjanja ni to more obrazilosti nobena knjiga in druga pisana beseda, ne morejo ti pojantji ure in ure dolga pripovedovanja in številnih predavanj, — vse pa lahko domene le, če se ojnatis in spustiš v temno podzemlje ter si tod ogledaš rudarja pri opravljanju njegovega vsakdanjega dela.

Rudar mora kljubovati vsem elementarnim silam, ki se sproščajo pri načrtovanju zemeljske skorje. Povsod v svetu se srečuje rudarstvo z različnimi nevarnostmi, vsak rudnik se bori s svojimi specifičnimi težavami, ta z večjimi, drugi spet s manjšimi. Ponekod preti rudarjem nevarnost vdora vode, drugod vdora eksplozivnih ali dušljivih plinov, velike globine in svetstav hrbinskih naslag povzročajo visoke temperature, jamske pritiske in drugo.

Rudarjeva beseda je večkrat trdo izrečena — primerno delovnemu okolju in delovnim razmeram, — pri tem pa čuteča in polna medsebojnega razumevanja. Njegova poštena miselnost združuje po potrebi nesproščene sile v

naporih za izgradnjo nove, socialistične domovine. Lahko so ponosni na dosegene uspehe, saj niso v borbi za čimvečje proizvodnje samo zastopili naše industrije in železnice, ampak so ustvarili tudi nove ljudi in utrdili od-

ING. BRANKO PETERNELJ

udarno pest, ki je bila in je svojstvena našemu proletarcu. S svojo težko pestjo je slovenski rudar neizprosno obračunal z orjunaši in žandarjskimi bajonetj ter v osvobodilnem boju tolekel po glavah uničevalce slovenskega življenja. Nikoli ni klonil in se je v borbi za priznanje osnovnih človeških pravic v skrajni sili poslužil upornih štrajkov in sabotažnih akcij ter segel celo po najtežji obliki delavskega boja — gladiovni stavki.

In v spomin na borbo, revolucionarno delanja in številne žrtve praznuje slovenski rudarji 3. julij kot svoj praznik — DAN RUDARJEV. Tega dne leta 1934 so namreč zasavski rudarji začeli veliko gladiovo stavko, ki se je iz žarišč v Trbovljah in Hrastniku razširila na vse slovenske rudnike.

Po osvoboditvi je poglana borba slovenskih rudarjev čvrste korenine v

nose med njimi. Današnji rudar je že prelomil s konservativnostjo, obračunal je z vsem stari. Zelo rad sprejema pridobitve sodobne tehnike, ki je že v precejšnji meri ublažila težkono rudarskega dela.

Letos mineva deset let, odkar so tudi rudarji prevzeli v svoje roke upravljanje jam in obratov. V tem desetletju so na Dolenskem in v Beli krajini delavski sveti sennovskega, krmeljskega in kanizarskega premogovnika ter novomeškega »Kremenca« utrdili sistem delavskega samoupravljanja ter v marsičem vplivali na gospodarski in družbeni razvoj prizadetih komun. Tako so kanizarski rudarji dvakrat povečali proizvodnjo, krmeljski rudarji pa so za 63 odstotkov dvignili jamsko in za 51 odstotkov rudniško storitev. Ugodno dviganje storilnosti se odraža tudi iz podatkov, da se je v zadnjih desetih letih povečala proiz-

vodnja premoška za 13 odstotkov, stalež zaposlenih pa le za poldruhi odstotek. Rudarji — samoupravljalci izkoriščajo novejšo rudarsko tehniko za zboljšanje delovnih pogojev v jamaš, za zboljšanje jamske klime, za vstvarjanje boljšelega stropa in končno za zmanjšanje fizičnih naporov rečnege dela. Uvajanje dela po učinku je bila nenehna skrb organov delavskega samoupravljanja in so doslej vsi trije že omenjeni premogovniki povprečno že nad 60 odstotkov vseh opravljenih dni delavcev in ustulbencev po učinku, v Kanizariji pa celo 82 odstotkov. V letošnjem drugem polletju prehaja naša rudarska podjetja na sistem nagrajevanja po ekonomskih enotah in tako uvajajo stimulativnejše odnose, kjer bo vsak rudar in rudnik kot celota neposredneje občutil vlaganje lastnih sil za uspehe podjetja.

Zgodovina razvoja in ustvarjanja je zelo pestra in plodna. V preteklosti so se izkazali za odlične borce v borbi za doseg svojih pravic, danes pa za dobre gospodarje in upravljalce svojih rudnikov.

Naj živi 3. julij — DAN SLOVENSKEG RUDARJEV, praznik njihovih borb in zmag!

Naši spomeniki iz NOB

Ko človek razmisli o zgodovini naše narodnoosvobodilne borbe, ko obiskuje kraje, katere je v različnih oblikah zajela borba za osvoboditev izpod krvave pete podlivanja fašističnega okupatorja, potem ugotovi, da ni kraja, ki ga ne bi bilo potrebno na ta ali oni način obeležiti in dopolniti, ki so se tam dogajali, rešili pred pohabi in s tem ohranili poznejšim rodovom spomin na velike čase naše nedavne zgodovine.

S tem namenom tudi postavljamo spomenike padlim borcem in obeležujemo mesta, kjer so se odigravale pomembnejše zmagane nad sovražnikom naše domovine, mesta, kjer so v času narodnoosvobodilne borbe bili naši politični, oblastveni in vojaški forumi, ki so tako uspešno vodili narodnoosvobodilni boj in ga privedli do končne zmagane.

Veliko je takih spomenikov, obeležena so številna in vendar jih je še premalo, če upoštevamo, da je bila naša domovina eno samo bojišče. Ta borba je bila kruta in je zahtevala od naših ljudi veliko materialnih in človeških žrtev. Okupator je pošiljal ropal in uničeval še tako borno narodovo premoženje. Veliko je bilo popolnoma požarih vasi okoli krajev, ki jih je okupator požgal v onemogočeno besu v bojih proti NOV, ki se je kot narodna vojska borila za našo pravično stvar.

Po osvoboditvi so naši delovni ljudje krepko prišli za delo, obnovili svoje vasi in začeli rane naše borbe. S tem pa so v mnogih primerih hkrati zbrisali sledove okupatorjevega divjanstva po naši zemlji. Res je, da bo znanec na to spominjala pisana zgodovina in razni spomeniki, vendar menim, da bi bilo ob vsem tem vredno ohraniti ostanke naših nekaterih bojnih vasi, ki po vojni niso naseljene, in sicer zato, da bi poleg pisane zgodovine pričale poznejšim rodovom o tem,

kaj je okupator nameraval napraviti z našimi narodi in kaka sredstva je uporabljal, ko je hotel pritisniti ob tla naše boreče se ljudstvo.

Ko človek, ki je sam doživel našo revolucijo, hodi po teh krajih in gleda te ruševine, takoj začuti, da mu, čeprav neme, razpadajoče in zaraščene, tako živo bujijo spomin in ga prenesejo nazaj v tiste čase, ko se je narod govoril uprli okupatorju in vsej temni reakciji takratne dobe in pri tem ni pomišljal na žrve, ki jih je upor terjal od njega. Človek ob tej upovstavitvi nehoti zaključiti, da bodo toliko bolj takti vtisi potrebni poznejšim rodovom, ki nam bodo hvalčili, če jim tudi te vrste spomenikov ohranimo kot spomin na naš veliki čas.

Zato je potrebno to čim prej rešiti, kajti ostanke teh vasi bo kmalu zbrisal zob časa in četokrat nepremišljen poseg ljudi samih, ki v mnogih primerih največkrat nevedno rušijo te spomenike in s tem dragocene priče najsvet-

lejše strani naše zgodovine.

V zvezi s temi upovstavitvami in dejstvi mislim, da bi morale naše politične organizacije, oblastni organi, zlasti pa muzeji le-te ostanke začeti in z minimalnimi sredstvi varovati pred nadaljnjim propadanjem, da bi se s tem ohranile poznim rodovom kot jasen in otipljiv dokaz, ki bo nazorno pričal o naši revoluciji, o početu fašizma in s tem dopolnjeval našo pisano zgodovino.

Hkrati bi ti kraji že sedaj, zlasti pa v bodočem razvoju veliko pomenili v turističnem in turizma prometu. Te misli sem napisal z namenom, da opozorim na vprašanje, ki ga je treba premisliti in najti izhod za pravično rešitev in sicer zato, da bi čim prej rešili, kar se rešiti da. Menim, da bi bilo prav, če bi o tem spregovorile tudi organizacije Zveze borcev, ki so dolžne o teh in podobnih vprašanjih voditi skrb in dati tudi svoje mnenje.

Janez ŽUNIC

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Te dni se mudi v Parizu Ahmed Ben-Belladen, predstavnik časne alžirske vlade, ki naj bi pripravil vas, kar je potrebno v zvezi s potovanjem zastopnikov alžirske osvobodilne fronte v Parizu na pogajanja o prenehanju sovražnosti in dokončni ureditvi alžirskega problema.

Sedanja, predhodna pogajanja so rezultat govora, ki ga je imel predsednik De Gaulle, ki je povabil zastopnike FLN v Parizu. De Gaulle je med drugim zagotovil, da bo v primeru sporazuma o prenehanju sovražnosti v Alžiriji izveden referendum, na katerem naj bi se vsi prebivalci Alžirije, ne glede na politično opredeljenost, lahko odločili o prihodnosti svoje dežele, na izbiro pa bi imeli trije: da ostanje del Francije, da postanejo samostojni v okviru francoske skupnosti ali pa da se popolnoma osamosvojijo.

Ponudba je bila ugodna sprejeta, tako v krogih alžirskega osvobodilnega gibanja (sicer njegov zastopnik ne bi bil v Parizu) kot pri večini francoskega prebivalstva. Vendar ne bi imelo smisla zmanjševati težave, ki jih bo potrebno premagati. Prva težava, ki se utegne pojaviti je na preliminarjih pogajanjih, je, da Alžirci niso nikakor pripravljeni razpravljati samo o prenehanju sovražnosti, ampak da hočejo imeti tudi določena zagotovila o politični ureditvi alžirskega problema. Alžirci imajo s Francijo mnogo breslahe izkušnje, da bi verjeli na besedo. Med drugim poročajo, da bodo Alžirci zahtevali, naj bi bile enote osvobodilne armade enakovredne s francoskimi četami pri nadzorovanju referenduma.

Ni težko verjeti, da si de Gaulle iskreno želi rešiti alžirsko vprašanje; treba se je spomniti le na realistično politiko Francije glede ostalih posesti v Afriki, ki druga za drugo postajajo neodvisna - politični, ki se je uveljavila šele zadnje leto. Toda de Gaulle prav

tako ve, o tem ni dvoma, da je alžirsko vprašanje mogoče urediti le s pogajanjem z zastopniki časne alžirske vlade - kljub poskusom, da bi v Alžirijo ustvarili še nekakšne zastopnike arabskega prebivalstva, ki bi bili Franciji bolj naklonjeni. Rešitev za alžirsko vprašanje lahko nudi le kompromis med njim in Ferhatom Abasom. Če želi ohraniti stike med Alžirijo in Francijo, potem

ljudi k napačnemu sklepu. Narobe, ekstremisti pridno organizirajo "Alžirsko nacionalno fronto" in če trenutno mlade, je to zato, ker so prepričani, da se bodo pogajanja v Parizu končala z neuspehom.

Prav tako pa je tudi res, da uliva de Gaulle podporo velike večine francoskih državljanov. Pred nekaj dnevi se se celo sicer sprte francoske sindikalne organi-

Pogajanja v Parizu

je nujno predložiti alžirskemu prebivalstvu kompromisno resolucijo, ki bo sprejemljiva za veliko večino alžirskega prebivalstva; tako, kot je sedaj, bi pa Alžirci glasovali za neodvisnost. Franciji pa za združitev s Francijo; takšen referendum bi nazadnje lahko izvedli že sedaj.

Lahko rečemo, da terjajo prav politične koristi Francije razgovore s FLN, ki je po neizprosnih logiki po pravici trdno prepričana, da bo prej ali slej zmagala. Kljub temu pa se v Parizu širijo vesti, da je Francija pripravljena govoriti le o pogojih za položitev orožja, kar pa FLN nikakor ne more sprejeti. Govori se celo, da de Gaulle ne bo sprejel zastopnikov alžirske časne vlade pred premirjem. Razloga za to govorice, ki vnaprej ogrožajo razgovore, tiče v političnih odnosih v sami Franciji. Prvi spor je med Francozi, ki želijo mir v Alžiriji in Francozi, ki hočejo za vsako ceno obdržati Alžirijo. Prvi so v večini, drugi pa imajo podporo armade. Opaževalci so mnenja, da skuša de Gaulle z diplomatskim nastopom preprečiti takojšen upor desnice v Franciji in ultranacionalistov v Alžiriji.

To, da vlada med desnitskimi krogi sorazmerno mir, ne sme nikogar zape-

zati - katoliške, socialistične in komunistične - izjemoma sporazume, ter objavljajo skupno deklaracijo, s katero so izrazile polno podporo de Gaullovim prizadevanjem za rešitev alžirskega vprašanja. Menijo, da je deklaracija v precejšnji meri prispevala k izenačenju sil, ki stojijo za eno in za drugo koncepcijo.

Po splošnem mnenju se bodo desni ekstremisti uklonili prevladujočemu javnemu mnenju, kolikor bi se pogajanja uspešno končala, kot tudi ni nobenega znaka, da bi se upirali Abasovim prizadevanjem levih ekstremistov v okviru FLN. Kolikor je to res, potem ni izključeno, da bi se na pogajanjih vsaj delno sporazumeli. Popoln sporazum je težko pričakovati že zaradi slabih izkušenj - čeprav je malo ljudi, ki ga ne bi iz vsega srca pozdravili. Vendar je upati, da tudi v primeru neuspeha ne bo ne ena ne druga stran za seboj zaprla vrat, ampak da se bodo silki nadaljevali; dejstvo je, da je nemogoče rešiti alžirsko vprašanje z orožjem, ter da torej ostanje na razpolago le še pogajanja. Razgovori v Parizu dokazujejo, da se odločilno faktorji obeh strani tega zavedajo; to pa pomeni velik korak naprej. A. F.

Lep poklic za dekleta

Z novo šolsko reformo je bil uveden v šole učni predmet gospodinjstvo. Vzgaja naj učence v varčevanju z denarjem, materialom, s časom in energijo, privzgoji naj jim delovne navade, ljubezen do dela in jim da osnove o pravilni in zdravi prehrani.

Za proučevanje gospodinjstva pa je žal po naših šolah še občutno premalo strokovnih moči. Za usposabljanje predmetnih učiteljev deluje le ena višja gospodinjstva šola in sicer v Grobljah pri Domžalah. Absolventke učiteljic ali drugih srednjih šol se lahko v to šolo vpšejo. Delovnih mest je dovolj na razpolago, saj si upravljavstva šol močno prizadevajo, da bi dobila strokovne moči za pouk gospodinjstva.

Okrajni ljudski odbor je pred nedavnim razpisal dve študentski za to šolo, vendar se na razpis do sedaj ni javila nobena kandidatka - znak, da so naše žene in dekleta še vse premalo seznanjene s tem poklicem.

Novi člani svetov OLO

Na zadnji skupni seji obeh zborov OLO so v preteklem tednu odborniki izvolili nove člane iz okrajnih svetov in njihove predsednike. Izvoljeni so bili:

Svet za notranje zadeve: Bambič Vinko - Novo mesto, Knez Ciril - Trzin, Šepetavc Ferdo - Bizeljsko, Radel Franc - Videm-Krško, Zemljan Marija - Novo mesto, Marš Franc - Trebnje, Paček Jože - Sevnica, Šmid Julij - Novo mesto, dr. Hibšer Franc - Novo mesto.

Svet za občo upravo: Sušteršič Zvonko - Novo mesto - predsednik, Jerič Jože - Mokronog, Bergant Stane - Videm-Krško, Čerence Alojz - Brežice, Požar Silvo - Novo mesto, Vrtičar Franc - Metlika, Šimčič Marjan - Novo mesto, Krizan Slavko - Dvor, Dular Jelka - Novo mesto.

Svet za družbeni plan in finance: Pir Anton, Novo mesto - predsednik, Gosencina Jože - Dvor, Trampuž Vlado - Videm-Krško, Motore Alojz - Sevnica, Kebe Ludvik - Novo mesto, ing. Cepon Slavica - Novo mesto, mr. ph. Šlappar Marija - Novo mesto, Goluh Stane - Senovo, Kambič Miro - Brežice, Stefančič Gusti - Novo mesto, Pogovan Jože - Novo mesto, Križan Alojz - Mirna, Driž Metija - Crnomelj.

Svet za industrijo in obrt: Križan Jože, Novo mesto - predsednik; ing. Peternej Branko - Kanjani-

ca, Likar Leon - Senovo, Požar Janec - Novo mesto, Gorenc Silvo - Brežice, Dular Roman - Krško, Golnik Miro - Sevnica, Lazar Jože - Novo mesto, ing. Kežner Franjo - Novo mesto, Vrtičar Anton - Metlika, Križanec Niko - Novo mesto, ing. Prus Nevenka - Novo mesto, Mrnar Viktor - Mokronog.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo: ing. Bračič Milan, Novo mesto - predsednik; Ivanc Franc - Leskovec, Vendl Ficko - Sevnica, ing. Dvorščak Rado - Crnomelj, Pajnič Alojz - Novo mesto, ing. Volje Branko - Dob, ing. Vrčevac Ludvik - Novo mesto, dr. Vrečer Karel - Senovo, ing. Mežan Janec - Brežice, ing. Kalinovič Rade - Novo mesto, ing. Darovec Fanika - Novo mesto, dr. Trešn Alfređ - Novo mesto, ing. Jevonac Vladimir - Novo mesto.

Svet za blagovni promet, gostinstvo in turizem: Unetič Jože, Novo mesto - predsednik; Motore Alojz - Sevnica, Koba Franc - Metlika, Počrvina Tone - Novo mesto, Lampret Jože - Novo mesto, Potočnik Marjanca - Novo mesto, Lenart Mirko - Novo mesto, Zagor Jože - Crnomelj, Prešar Slavko - Krško, Babič Miro - Krško, Leber Marija - Brežice.

Svet za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve: Košir Franc, Crnomelj - predsednik; Nuhetič Stane - Videm-Krško, Miklič Ja-

nez - Trebnje, ing. arch. Valentinčič Spela - Novo mesto, Hvalje Franc - Brežice, Zupane Franc - Novo mesto, Sotler Roman - Senovo, Česarček Milka - Novo mesto, ing. Danica Belopavlovič - Novo mesto.

Svet za delo: Dolenc Luka, Novo mesto - predsednik; Kukovič Stanko - Krško, Struželj Slavko - Sevnica, Jelenc Polde - Crnomelj, Jug Robert - Novo mesto, Ferjančič Slavko - Novo mesto, ing. Boje Tone - Crnomelj, Stain Stane - Novo mesto, Orlič Danica - Metlika.

Svet za prosveto: Lavrič Janec, Novo mesto - predsednik; Čebular Andrej - Videm-Krško, Pusišč Franc - Senovo, Bogovič Stefan - Novo mesto, Pirček Rezi - Videm-Krško, Plit Ciril - Novo mesto, ing. Ivanetič Peter - Novo mesto, Siak Franca - Novo mesto, dok. Petric Alojzija - Novo mesto, Dokl Slavko - Novo mesto, Čudovan Jože - Novo mesto, Kastelic Lajze - Novo mesto. Po svojem položaju je član sveta tudi direktor Okrajnega pedagoškega zavoda. Ko bo leta imenovan, postane hkrati tudi član sveta. Stiri mesta v svet izvolijo delegati občinskih svetov za prosveto.

Svet za kulturo: prof. Škaler Stanko, Brežice - predsednik; Žunčič Janec - Crnomelj, Kukovič Jože - Videm-Krško, Golnik Tone - Novo mesto, Smrekar Lado - Kostanjevica, Gartner Janec - Trebnje, prof. Jarek Janko - Novo mesto, prof. Dular Jože - Metlika, Sali Severin - Novo mesto, Komej Bogo - Novo mesto, Guček Zinka - Senovo, Bogovič Jože - Sevnica, Glonar Mara - Novo mesto.

Svet za telesno vzgojo: Škrt Srečko, Novo mesto - predsednik; Lavrič Jože - Novo mesto, Senčar Vlado - Krmelj, Šerini Alojz - Straža, prof. Počjak Mira - Crnomelj, Colarič Milan - Novo mesto, Pavlin Jozica - Novo mesto, Sushič Vojto - Novo mesto, prof. Likavec Ivo - Metlika.

Svet za socialno varstvo: Rajič Anica, Novo mesto - predsednica; Hočevar Hermina - Mokronog, Šterban Karel - Senovo, Knez Jože - Krmelj, Sali Milica - Novo mesto, Zuzelj Martin - Novo mesto, Fabjan Danka - Crnomelj, Stok Jože - Novo mesto, Struželj Zdravko - Novo mesto.

Svet za zdravstvo: dr. Smrečnik Ivo, Novo mesto - predsednik; mr. ph. Jug Gorko - Metlika, Počrvina

Miha - Novo mesto, ing. Zobec Ivo - Novo mesto, Alojz Nada - Novo mesto, Požar Rudi - Brežice, dr. Mlakar Milan - Videm-Krško, dr. Savelj Tone - Novo mesto, Kambič Miro - Brežice, mr. ph. Dujec Milan - Crnomelj, dr. Furjan Suzana - Novo mesto, Lipovšek Franc - Sevnica, Jakopin Milka - Mirna.

Razen tega so odborniki OLO izvolili na tej seji še nove člane odbornikov komisij okrajnega zbora in okr. zbora proizvajalcev, nove člane komisij za prošnje in pritožbe, za volitve in imenovanja, za kratve dožnost sodnika za prekrške, za davčne prošnje in prošnje za nove člane kadrovske komisije, komisije za zagovarjanje uslužbenčev OLO, komisije za uslužb. vprašanja OLO, komisije za odlikovanja, komisije za narodno obrambo, za reševanje agrarnih zadev, za revizijo idejnih in glavnih projektov, za revizijo investicijskih programov, novo disciplinske sodišče, člane komisije za nacionalizacijo, komisije za zboljšanje dela in sistemizacijo delovnih mest v upravnih organih OLO, komisije za upokojevanje borcev NOV, komisije za koordiniranje odkupov kmetij, pridelkov, komisije za nadzor pri uveljavljanju predpisov s področja prometa s kmeti, pridelki, izvoljen je bil nov upravni odbor Uradnega vestnika OLO, UO Sevisia prevoznih storitev, UO posredovalnice za delo, UO podružnice NB in KB Novo mesto, UO sklada za gospodarske kadre, UO okr. cestnega sklada, UO regionalnega sklada, UO gozdnega sklada in UO kmetijskega sklada.

Imena članov vseh komisij bo objavil Uradni vestnik OLO.

Pozdravi iz Beograda

Vse brale Dolenjskega lista kakor tudi stare in sorodnike, iskreno pozdravljajo Vili Godnjavec, Franc Strajnar in Martin Zušek, vojaki iz Beograda. Krajevnim organizacijam ZB iskrene čestitke za njihov praznički Čestitkam se pridružuje tudi Jože Volf, vojak iz Beograda.

MARIBORSKA LIVARNA MARIBOR

- PROIZVAJA:**
- Vlečene proizvođe bakenih zlitin (vlečena medelina in varilna žica).
  - Odlične zlitin barvnih kovin: a) v pesek, b) v kobilce, c) maske.
  - Tisnjene zlitin barvnih kovin: a) brizgani in tiskani liv, b) kovance.
  - Bloke barvnih kovin: a) Ms bloke, b) bron bloke, c) bloke Al zlitin, d) bloke Zn zlitin, d) bloke iz bele kovine.
  - Armature: a) vodovodne, b) parne, c) sanitarne.
  - Gradbeno obovje: a) za vrata, b) za okna.
  - Kopalne pečli: a) navadne, b) kombinirane.
  - Industrijske cevi: a) gibljive iz Fe in Ms, b) gibljive za sejane stroje, c) gibljive cevi za tahometre, d) gibljive tekalne cevi, d) cevi za prednapeti beton.
  - Gradbeno obovje: a) za vrata, b) za okna.
  - Kopalne pečli: a) navadne, b) kombinirane.
  - Industrijske cevi: a) gibljive iz Fe in Ms, b) gibljive za sejane stroje, c) gibljive cevi za tahometre, d) gibljive tekalne cevi, d) cevi za prednapeti beton.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

Beograd - V Beogradu so se začeli razgovori med predstavniki Italijanskega parlamenta, ki so na obisku v Jugoslaviji in zastopniki Zvezne ljudske skupštine. Italijanske delegacije vodi poslanec Salvatore Alisio.

Nizozemski zunanji minister Joseph Luns je po šestdnevnem obisku odpotoval. Iz Beograda je odpotovala jugoslovanska delegacija, ki bo zastopala našo državo na razglavitvi neodvisnosti Kongo. Delegacijo vodi Velimir Stojanić. Druga delegacija, pod vodstvom dr. Marijana Brevca, pa je odpotovala v Gano, kjer bo prisilavovala razglasiti republiko.

V četrtek prispe na uradni obisk v Jugoslavijo grški ministriški predsednik Konstantin Karamanlis.

Zeneva - Na sedaj parlamentnega odbora desetih članov razoroževanja je sovjetski delegat Zorin dejal, da njegova delegacija ne bo več sodelovala pri delu odbora, ker zahodne države onemogočajo silehrni napredek. Podobne izjave so dali tudi zastopniki ostalih vzhodnih držav. S tem se je delo odbora končalo. V tem smislu je poslal predsednikom vlad zahodnih držav posebno poslanico tudi premier Hruščov. Po svojetkem predlogu naj bi se razgovori nadaljevali v okviru OZN.

Caracas - Predsednik Venezuelu Romulo Betancourt je bil težje ranjen v atentatu z bombo. Atentatorji so pognali v zrak parkiran avtomobil v trenutku, ko se je mimo njega peljal avtomobil v katerem je bil Betancourt. V atentatu sta bila mrtva dva predsednikova spremljevalca, šest ljudi pa je bilo ranjenih. Notranji minister Dubuc je po atentatu izjavil, da so ga izvedli pristali iznanega diktatorja Jimenez.

Tananarive - V glavnem mestu Madagaskarja so razglasili neodvisnost republiko. Ki pa bo ostala v okviru Francoske republike je Giranana, državni sekretar pa Jean Foyer.

Seul - Južnokorejska vlada je sporočila, da bodo splošne volitve v novi parlament 29. julija.

MARIBORSKA TEKSTILNA TOVARNA MARIBOR

- predilnice - tkalnice
  - barvarne - tiskarna
  - aperture
- proizvaja: bombažno prejo, sukanca za šivanje in vezenje, hlačevino, bombažne in umetno-svilene podloge, klote, flanelne za srajce in pižame, tiskanih in bombažnih in staničnih volne, blago za zavese ter vse vrste popolnoma fin cevirjev.

"AVTOMATERIAL"

trgovsko podjetje na veliko in malo MARIBOR Parizanska cesta 25 nudi cenjenim potrošnikom vse vrste domačin in uvoženih motornih vozil in dvokolov, v specializiranih prodajalnih in nadomestne dele, avtomobila in vse ostale električne in avtomobileki potrošni material. Za cenjena naročila se priporočamo!

Ze prvo leto so proranali stelniki v Dragatušu dali izredno lepo rž, ki obeta obilen pridelek, saj ji ni našti primere niti na najboljših njivah v okolici. Na sliki: ing. Golobova si ogleduje rž sorte "stetrploidna piatska" na 12 ha veliki parceli (Foto: Jože Skof)

RAZPIS

Okrajni zavod za izobraževanje odraslih v Novem mestu razpisuje vpis v I. letnik TEHNIŠNE SOLE - ODDELEK ZA ODRASELE za siedece stroje: strojno, električno in lesno stroko ter v šestmesecni tečaj za tehnične risarje. Kandidati za tehniško solo morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. Biti morajo zaposleni v stroki z najmanj dveletno prakso kot kvalificirani delavci.
2. Imeti morajo potrebna šolska izobrazba (dovršena osmerazredna osnovna šola ali odgovarjajoča strokovna šola).
3. Sprejem v tečaj za tehnične risarje je za potrebno:

AVTOOBNOVA MARIBOR

Milnska 13 - tel. 28-65

- Remont motornih vozil
- strojna obdelava
- servisna služba proizvođaja in servis akumulatorjev.

Gospodinjst. Preizkusite «SANA» proizvode:

vanilin sladkor, pečilni prašek ter pudinge vseh okusov! Za kvalitete proizvodov jamčimo!

«SANA»

tovarna čokolade, bonbonov, kekov in pečilnih praškov

HOČE

Pozdrav vsem borcem za 4. JULIJ

MESTNA LEKARNA MARIBOR

Kolektiv Trgovskega podjetja «POVRTNINA» MARIBOR

Čestita za 4. JULIJ VSEM BORCEM.

Priporočamo se za nakup naših artiklov!

Izvršujemo vsa stavbno in strojno ključavnitarska dela ter varimo vse kovine! Za naročila se priporočamo!

OBRTNO KLJUČAVNITARSTVO IN VARJENJE MARIBOR

Strossmayerjeva ulica 3

KOLEKTIV gostilnarska podjetja HOTEL «ZAMORC» MARIBOR

GOSPOSKA ULICA 30

z restavracijami KOPER, UNION ter gostilnami «Kobanc», Kamnica in bifejem «Zelezničar» čestita za DAN BORCA!

Grosistično trgovsko podjetje «UNIVERZAL» Maribor

nudi vse galanterijske in manufakturne blago po najnižjih konkurenčnih cenah! Priporočamo se kolektiv!

Soboslikarsko in pleskarsko podjetje «SLIKAR» MARIBOR, Prešernova 26 priporočata svoje cenene usluge!

TRGOVSKO PODJETJE DOM V MARIBORU vam nudi v svojih poslovalnicah veliko izbiro vsakovrtnega blaga po najnižjih cenah!

DAN BORCA ISKRENO POZDRAVLJA KOLEKTIV SEMENARNE LJUBLJANA

GOSPOSVETSKA CESTA 5

Čestitamo vsem kolektivom za dan borca!

TOVARNA ČEVLEJEV MARIBOR

KLAVNIŠKA ULICA 3

Specialna izdelava ženske galanterijske obutve! Najnovejši modeli! - Cene konkurenčne!

Čestitamo vsem kolektivom za dan borca!

Razpisna komisija pri ZDRAVSTVENEM DOMU ČRNA NA KOROŠKEM razpisuje

MESTO ZDRAVNIKA - ŠEFA Splošne ambulante v Črni na Koroškem

Pogoj: zdravnik z opravljenim stažem. Osnovna in polozajna plača po uredbi in pravilniku o plačah ZD. Posebni dodatek na kraj. Možnost honorarne zaposlitve. Na razpolago je takoj veljavno tri in polsobno komfortno stanovanje.

Razpisna komisija pri ZDRAVSTVENEM DOMU ČRNA NA KOROŠKEM razpisuje

MESTO ZDRAVNIKA - ŠEFA Splošne ambulante v Črni na Koroškem

Pogoj: zdravnik z opravljenim stažem. Osnovna in polozajna plača po uredbi in pravilniku o plačah ZD. Posebni dodatek na kraj. Možnost honorarne zaposlitve. Na razpolago je takoj veljavno tri in polsobno komfortno stanovanje.

15 let zapora za uboj

V ponedeljek 27 junija je bila na Okrožnem sodišču v Novem mestu glavna obravnava proti Karlu Roštoharju iz Budeča, p. Loka pri Zidanem mostu. Obtoženi je dne 6. marca 1960 ubil Angele Mordava, skatere je imel razmerje. Sodišče ga je spoznalo za krivega in ga obsodilo na 15 let zapora. Več o tem bomo pisali v prihodnji številki.

Praznik upravljavcev v Vidmu-Krškem

Nad 2500 ljudi na proslavi desetletnice delavskih svetov

»Da bi nas bilo toliko zbranih, kaj takega še ne pomnilno!« — tako so se pomenkovali v nedeljo popoldne delovni ljudje v Vidmu-Krškem, ki so se zbrali na pomembno slavo: na 10-letnico delavskih svetov upravljanja. In res je bilo to praznik, kakršnega mesto ob Savi že dolgo ni imelo. Priprave so tekle že več mesecev. Občinski sindikalni svet je skupaj z občinskim odborom SZDL, občinskim komitejem ZKS in z ObLO imenoval pripravljalniki odbor, ki ga je vodil predsednik ObLO Stane Nunčič. Sindikalne družnice so bile pobudniki za svečane seje delavskih svetov, po kolektivih so imeli medtem vrsto proslav, za sobotno in nedeljsko proslavo pa je društvo prijateljev mladine poskrbelo za okrasitev, prehrano in pijačo (izkupičke bodo porabili za otroške kolonije in za novoletno jelko). Pevski zbor se je naučil več novih pesmi, mladinci so pripravili recitacije, godba iz Celuloze pa je spremljala mladinski pevski zbor in sama nastopila. Praznovati so začeli že v soboto zvečer, vendar zaradi

deža niso mogli prirediti ognjemeta. V nedeljo popoldne so se začele zbirati kolone delavcev in uslužbencev na prostoru ob desnem bregu Save. Z zastavami in sindikalnimi prapori so prikorakali kolektivni na zbirni prostor, godba Celuloze je veselo igrala, zbrala pa se je tudi množica domačinov. Pripravili so nad 1800 sedežev, a jih je bilo premalo. Veliko ljudi je moralo stati ali pa so posedli v travo. Zbralo se je nad 2500 odraslih.

Salvje je začel s krajšim nagovorom predsednik obč. sindikalnega sveta Stane Preskar, za njim pa je govoril o desetletnici upravljanja v FLRJ predsednik ObLO Stane Nunčič. Udeležence slavja je nato pozdravil sekretar obč. komiteja ZKS Milan Ravbar. Tovariš Matjan je sproti pohvalil kot napovedovalac glasbene in druge točke spoveda. Po svečanosti je bila prijetna pogostitev; oskrbeli so lo delovni kolektiv; sami, ko so

postregli udeležencem brezplačno z jedačo in pijačo. V prijetnem razpoloženju je tekla beseda in povsod se je poznalo, da so delavci in uslužbenci nad vse zadovoljni s tako lepo uspešno proslavo in množično udeležbo. Zborovanje je bilo veliko novih vzpodbud, desetletnica samoupravljanja pa je bila dostojno počastjena. Organi upravljanja in kolektivni zaslužijo za uspešno prireditev vsu pohvalo!

Slavnosti so se med drugim udeležili tudi predsednik ObLO Senovo Karel Šterban, sekretar okr. odbora SZDL Roman Ogrin in predsednik OSS Ludvik Kebe.

Nad tisoč mladih udeležencev 7. zle-ta je bilo deležnih 17. junija še posebe-ne sreče: na priključki avtomobil-ske ceste pri Kar-teljevem so videli in toplotno pozdravili velika državni-ka sodbega sveta: mar-šala Tita in nje-go-vega gosta, pre-dsednika ZAR Na-serja. Visoke goste je pozdravilo tudi precej domačinov vzdolž nove ceste

Proslava desetletnice delavskega samoupravljanja v Sevnici

V soboto zvečer so dvorano gasilskega doma v Sevnici napolnili delavci sevnjskih kolektivov. Zbrali so se na osrednjo občinsko proslavo v počastitev 10. obletnice samoupravljanja.

V nabito polni dvorani smo razen članov kolektivov videli tudi predsednika Okrajnega sindikalnega sveta Ludvika Kebeta, predstavnike občinskih političnih vodstev in —

na žalost — le redke direktor-je gospodarskih organizacij. Za uvod je govoril eden prvih upravljavcev v Sevnici, tovariš Tone Klakučar o pomenu praznika delavskega razreda Jugoslavije ter na kratko očrtal prehojeno pot in proroči o prihodnosti delav-skih svetov ter sindikalnih družnic. Kot gost se je posvetovanju udeležil predsednik Društva novinarjev Slovenije tovariš Ivo Tavčar.

Poznamo nekaj kratkih ugotovitev iz poročila in raz-prave. Slednja se je v začet-ku sicer težko odvijala, zato pa je bila nato toliko plodnej-ša. V okraju izhajajo šest to-varniških listov. Najstarejši,

»BELOKRANJSKI RUDAR«, izhajajo že od leta 1955 kot gla-silo delavskega sveta rudnika Kanižarica. »DOLENJSKI RUDAR« je glasilo delavskega sveta rudnika Krmelj. »NAŠI RUDNIKI« pa glasilo delavskega sveta Kremenla Novo mesto (oba izhajata od leta 1958). »VIDEMSKI CE-LULOZAR« je glasilo kolek-tivna Tovarne celuloze in pa-pirja Videm-Krško. Letos so se za izdajanje lista odločili še v Beltu Črnomelj »BEL-TOV INFORMATOR« in v Šplo-nem gradbenem podjetju »Pionir« Novo mesto »BIL-TEN SGP PIONIR«. — Redno

uskajen izhaja le list Na-ši rudniki. Vsi, razen Videm-skega celulozarija, ki je tiskan, so razmnoženi doma.

Tovarniški tisk je nastal zaradi naglega razvoja na vseh področjih in rastoče po-trebe po obveščnosti, ki je osnova za demokratičnost v podjetju. Zato ni slučaj, da je delavsko samoupravljanje naj-boj razvito prav v podjetjih, ki imajo svoj list. Domače glasilo seznanja ves kolektiv z delom organov samoupravl-janja, s pomanjkljivostmi, poročila o razvoju podjetja v bodočnosti, seznanja ljudi z napredki tehnike doma in po svetu, skratka: v kolektivu deluje list mobilizacijsko. Ker poročila tudi o življenju v komu-ni, pomaga delavskemu svetu in kolektivu presojeti razne težave hiše kot bi jih sicer in s tem ustvarja trdno vez med podjetjem in komu-no.

Za napredek tovarniškega tiska

Okrajni sindikalni svet je 22. junija sklical posvetova-nje predstavnikov tovarniške-ga tiska. — Vabljani so bili uredniki vseh listov, ki že iz-hajajo in predstavniki delav-skih svetov ter sindikalnih družnic večjih kolektivov. Kot gost se je posvetovanju udeležil predsednik Društva novinarjev Slovenije tovariš Ivo Tavčar.

Poznamo nekaj kratkih ugotovitev iz poročila in raz-prave. Slednja se je v začet-ku sicer težko odvijala, zato pa je bila nato toliko plodnej-ša. V okraju izhajajo šest to-varniških listov. Najstarejši,

»BELTOV INFORMATOR« in »BILTEN SGP PIONIR«. — Redno usajen izhaja le list Na-ši rudniki. Vsi, razen Videm-skega celulozarija, ki je tiskan, so razmnoženi doma.

Peter Romanič, predsednik novomeške novinarske po-družnice je na posvetovanju poudaril, da so poklicni no-vinarji v okraju pripravljene strokovno pomagati uredni-kom tovarniških listov. Pred-stavniki Novoteksa sta povedala, da so se tudi v njihovi kolek-tivih odločili za izdajanje do-mačega lista. Prej ali slej se bodo morali enako odločiti vsi večji kolektivi, saj jih bosta k temu prisilila napel gospo-darski razvoj in nadaljnje poglabljanje delavskega sa-moupravljanja.

Mariborska pilnarna
Pilnarniška št. 9
proizvaja piln, koks in katra. Čestitam vsem kolektivom za 4. JULIJ!

GOSTINSKO PODJETJE
»NOVI SVET«
MARIBOR
Jurčičeva 7
Čestita za DAN BORCA!

OBRTNO PODJETJE
»KAROSERIST«
MARIBOR
Čestita za praznik borca 4. JULIJ!

GOSTINSKO PODJETJE
»NOVA GORICA«
MARIBOR
TRZASKA 89
z vsemi svojimi obrati se priporoča cenjenim gos-tom za obisk. Točimo pristna štajerska vina! Za 4. julij želimo vsem delo-vcim ljudem obilo uspehal!

PREDILNICA
IN TKALNICA MARIBOR
• proizvaja:
bombažno in stanično prejo vseh vrst, bombažne in stanične tkanine za žen-ske obleke, posteljno per-lo, kanafas, flanelo itd. Lastna predilnica, tkal-nica in oplemenitnica.

NOTRANJE POLITICNI TEDENSKI PREGLED

Pisali smo že o proizvodnih uspehih, ki smo jih dosegli v letošnjih prvih mesecih. Nedavno tega je tudi republiška ljudska skupščina ocenjevala gospodarjenje v prvih mesecih. Razumljivo, da smo najprej ocenili predvsem uspehe, toda ob tem nismo pozabili tudi na slabosti ali kot pravimo na nega-tivne tendence, ki bi lahko razvoja škodili.

Tu gre zlasti za tve stvari: povečana je razlika med uvozom in izvozom. To pomeni, da smo izvozili sicer več kot lani, toda vrednost tega izvoza ne dohiteva močno povečane vrednosti uvoženega blaga. Za jugoslovanske gospodarstvo pa je zelo važno zmanjšanje razlike med uvozom in izvozom, zato v tem pogledu naloga ne izpolnjujemo prav zadovoljivo. Zanimivo je, da uvažamo celo stare železe, papir, stare krpe in podobne stvari, kar bi vendarle lahko nabrali na smetiščih. Skupščina je ugotovila, da naša podjetja, ki se ukvarjajo z odkupom odpadnega materiala, prav gotovo ne delajo dobro, če se nam dogaja celo kaj takega. In pri vsem tem ne gre niti za majhne dinarje, pač pa za milijarde dinarjev, ki jih uporabimo za uvoz surovin, ki bi jih lahko v dobrih delu zbrali doma. Pri izvozu zastajajo zlasti nekatere industrijske veje. Tako na primer so kovinska, kožna, gumarska indu-strija itd. lanskega lca izvozile za okoli tri in pol milijarde dinarjev več blaga, kot pa so ga letošnje uvozile. I istem času letošnjega leta pa je ta reč močno drugačna. Ne le kovinska industrija, proizvodnja valjanih materialov, industrije kož in gume itd., niso dosegle plana, marveč so kupile v tujini za 9 milijard in 800 milijonov dinarjev več surovin in polizdel-kov, kot pa so jih izvozile. V tem pogledu smo zašli pravz-brav v nek začaran krog: dosegamo visoko proizvodnjo, ob tem visok uvoz, pa tudi potrošnja je velika, izvoz pa je manj-ši. Da bi ta krog presekali, bo treba povečati predvsem pro-zvodnjo tistih vrst blaga, ki jih najlažje prodajamo v tujino, in povečati proizvodnjo v tistih gospodarskih panogah, ki iz-deluje suro- za predelavo.

Naslednje vprašanje, na katerega moramo biti pozorni, pa je obično povečanje investicijske potrebe in močno po-večanje kreditov, ki jih našemu podjetju pri Narodni banki. Močno povečanje investicijske potrebe in uvoz v preteklih

Projektiramo — izdeluje-mo — montiramo
VSE VRSTE JEKLENIH KONSTRUKCIJ
v zakovan in zavarjeni izvedbi
mostovi, pločevinaste kon-strukcije, dvigalne in transportne naprave, hi-dromehanska oprema, pre-šana roba, proizvodni iz-aluminija, razne usluge, stroji za zaščito rastlin, livarniški izdelki.
Največje jugoslovansko podjetje za gradnjo je-klenih konstrukcij.
Ustanovljeno leta 1920.

METALNA
tovarna konstrukcija, stroj-nih naprav, poljedelskih strojev in livarna
MARIBOR

ELEKTROKOVINA MARIBOR
proizvaja za potrebe in-dustrije, ladjedelništva, hidroelektrarn, kalorič-nih central in elektrifi-kacije mest in vasi:
razne svetilke za fluores-cenčne in navadne žarni-ke, eno in trifazne asin-hrone elektromotorje za-prite izvedbe do 3 kW, elektromotorje za indu-strijske šivalne stroje, vodne in oljne črpalke, spojni material za proste vode in razdelilne postaje.

Izvoz in investicije

meseci je spremljal tudi močan porast obratnih sredstev. Od konca decembra lani pa do danes so se povečala obratna sredstva samo v gospodarstvu za okoli 21 milijard dinarjev. Omenjeno povečanje pa pomeni že 76% za vse leto predvidene povečanja obratnih sredstev. Tu sicer ni kaj grajati, kajti povečanje obratnih sredstev je nujen spremljemalec večje proizvodnje, vendar pa bo treba biti pozoren na hitrejši me-dsebojni obračun, avanje (tako na primer veletrgovina kreditira trgovino na drobno in industrijo za precej milijard dinarjev). Po drugi strani pa bi bilo prav, da bi kolektive bolj spodbu-jali k temu, da bi za obratna sredstva uporabljali tudi lastna sredstva.

Družbeni plan za leto 1960 je predvideval, da bi naj obseg investicij obstal na ravni lanskega leta. Realizacija, uresničje investicij v prvih štirih mesecih pa nudi precej drugačno sliko. Indeks investicij znaša v primerjavi z lanskim letom že 151. Seveda, tako preseganje z letnim planom postavljene ravni investicij poraja določene probleme. Tu gre zlasti za pomanj-kanje v katerih osnovnih gradbenih materialov, kot opeke, cementa, stekla in podobnega. Zaradi velikega povpraševanja po tem gradbenem materialu tudi cene niso stabilne in je vprašanje, če bomo z veliko večjimi sredstvi, ki jih bomo po-rabili za investicije, zarc; tudi več zgradili. Precej pa je tudi neplačanih računov, 30% neporavnanih računov odpade na stanovanjske sklade, to pa pomeni, da gradbena podjetja de-jansko kreditirajo stanovanjsko gradnjo kar s svojimi obra-tnimi sredstvi. Takih manipulacij pa seveda gospodarstvo ne prenese in najmanj kar je, gradbena podjetja bi lahko začla v resne težave.

Skupščina je torej opozorila na nekatere probleme, na katere moramo biti pozorni, če hočemo v celoti uspeti. Sicer-je gibanje gospodar- nam nudi vse osnove in skorajda ne dvomimo, da bodo kot živ uspešni ostali napotila republiške ljudske skupščine in skušali uresničiti tudi tiste naloge, kjer trenutno zastajamo (uvoz) in uveljaviti kar najbolj smotrno politiko investiranja: uporabljati obratnih sredstev.

IZ DELA ORGANIZACIJ SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Poudarek razvoju kmetijstva

Zapiski z izrednih občinskih konferenc SZDL v Brežicah in Metliki

Pretekli teden sta bili izredni ob-činski konferenci SZDL v Brežicah (25. junija) in v Metliki (26. junija). Bili sta vsaka po svoje zanimivi, hkrati pa lahko trdimo, da sta obe uspeli. Morda tudi malo po zaslugi tega, da se je kongres časovno že malo oddaljil, vtisi so se utrdili, bilo pa je tudi več časa za boljše pripravo.

Kot predstavnik OO SZDL sta se brežiške konferenca udeležila podpredsednik Martin Zugal in Tone Pirč. Poročilo občinskega o-bora SZDL je bilo resda obširno, hkrati pa verjetno najboljše poro-čilo na pokokregnih izrednih konfe-rencah. V uvodnem delu je zajelo vse najbistvenejše iz kongresne gradiva, nato pa iz njega nakazalo naloge Socialistične zveze v občini. Navedli bomo le nekaj kratkih ugo-tovitev.

Podjetja premalo resno usmerja-jo kadrovsko politiko, saj je štipendi-ranec zelo malo. V delavskem in družbenem samoupravljanju je še vrsta nalog. Delavski sveti se mora-jo odločneje lotiti nagajevanja po učinku in izpolnjevanja proizvod-nih procesov. Spremljati morajo iz-polnjevanje plana in z občasnimi obračuni ugotavljati gospodarsko stanje v podjetjih. Tudi investicije ne smejo več kot doslej mimo njih. V zboru proizvajalcev je preveč di-rectorjev, zbor dela le kot celota, posamični članovi pa še ni dovolj čustveni. Občina posveča premalo pozornosti zborom volivcev. Stiranajst krajevnih organizacij in 70 podruž-nic SZDL v občini je zaenkrat dovolj.

Razprava je bila živahna — sode-lovajo je 19 delegatov —, od gostov pa se je oglašil tudi Tone Pirč. De-legati so razčlenili vse tisto, kar je bilo načeto v poročilu. Zelo po-membna je bila razprava o kmetij-

stvu. Agrominimum v travništvu je šele prvi korak k sodobni živino-reji. Z združevanjem sredstev, z ra-jonzacijami in občinskimi odloki mo-ramo pogumneje uvajati sodobne načine kmetovanja. Tudi investicije v kmetijstvu morajo biti ekonom-sko utemeljene. Gospodarske težave rešujemo z lastnimi silami in ne me-čimo krivde na uredbe. Krajevni odbori in gospodarske organizacije naj sodelujejo pri sestavi družbene-ga plana, da bo ta res zrasel iz kole-ktivov in potreb, ki jih državljeni čutijo. Industrija je v občini slabo razvita, velike naravne surovinske osnove pa lahko vseeno do skraj-nosti izkoristimo tudi brez nje. Na konferenci so ugotovili, da bodo la-hko družbeni plan občine izpolnili do 29. novembra, če bodo količkej na-peli sile.

METLIKA: pomen krajevnih odborov

Metliške konferenca so se udele-žili podpredsednik Izvršnega sveta LRS in ljudski poslanec dr. Jože Vilfan, predsednik OO SZDL Viktor Zupančič in podpredsednik Martin Zugal. Poročilo je bilo obširno, stvarne naloge Socialistične zveze pa je nakazalo le v vprašanju krajev-nih odborov. V razpravi so sode-lovali le vidnejši domači politični in gospodarski predstavniki, od gostov pa Viktor Zupančič in dr. Jože Vilfan. Slednji je z razpravo o vlo-gi krajevnih odborov dal konfe-renci poseben poudarek.

Posamezne vaške organizacije SZDL v občini so z različni krajev-nimi akcijskimi deli dokazale pome-ni vlogo Socialistične zveze. Krajevnih odborov je v občini le 8, krajevnih organizacij SZDL pa 13. Socialistič-na zveza torej kaže, da je krajevnih

Predlog osnovne organizacije SZDL Kandija

Sevemu kongresu SZDL nudi vsem-or-ganizacijam in vsem članom Socialistič-ne zveze obilo gradiva. Takoj po kongresu so se odbori in članstvo SZDL na sejah in sestankih pogumno lotili novih na-log. Poročamo o sebi odbora osnovne orga-nizacije SZDL Kandija, ki je predzadnji teden prejel mnogo pomembnih vprašanj.

Najprej so se pogovorili o sodelovanju na zletu in o tem, kako naj prebivalci Kandije udeležijo svoj del mesta tako, da bodo res dostojno sprejeli številne goste. Nato so razpravljali o novih oblikah Socialistične zveze in o tem, katere od njih bodo uporabili na svojem področju. Ugo-tovili so, da bi bilo najprimerneje, če bi se dosedanje osnovne organizacije Zaba-vas, Gotna vas, trča vas, Smilbe in Kan-dija združile v eno krajevno or-ganizacijo. To bi bilo boljše, ker na tem področju že deluje stanovanjska skupnost Kandija. Tam, kjer so bile do sedaj osnovne organizacije SZDL, bodo ustanovili podružnice. Krajevna orga-nizacija Kandija bo imela torej 5 podruž-nic, v okolicih vseh je kmečki živeji, nasle-ljenost je manjša kot v mestu, kmečki ljudje pa imajo tudi sicer drugačne skrbí kot meščani, zato bo tam tudi več podruž-nic. V Kandiji, ki je del mesta, bo zadostovala ena sama podružnica, tako so predlagali odboriki. Tudi o sekcijah v podružnicah SZDL so razpravljali. Kaka-kovo vlogo bodo odigrale v njihovi novi krajevni organizaciji in kakšne sekcije bi kazalo ustanoviti, o tem so razmišljali. Studij kongresnega gradiva bo treba takoj

iz zbiranja predlogov državljanov.

Dr. Jože Vilfan je govoril o pomenu krajevnih odborov, ki so važen samoupravni organ. Za njihovo delo je razen SZDL odgovorna tudi občina. Pred KO sta dve pomembni nalogi. Na prvi morajo nadomestiti stanovanjsko skupnost (tega dela bo v začetku manj), hkrati pa biti organizator komunalne dejavnosti na podeželju. Druga naloga je pomembnejša. Krajevnih o-dborov mora biti dovolj, biti pa mo-razjo v občini pravilno razvrščeni. Z njihovo pomočjo bodo prebivalci lahko sami reševali mnoge probleme na vasi. Občina pa ne sme nastopati samo kot opazovalec. Z materialno pomočjo mora vsaj simbolično doka-zati, da potrebe terena čuti in mora zato krajevnim odborom nekaj svojih sredstev vračati v uprav-ljanje.

Popravek

Popravljamo neljubo tiskar-sko pomoto, nastalo v član-ku »Dve razstavi v prazniških dneh« v zadnji številki našega tednika. Tretji stavek v tem članku se mora pravilno gla-siti takole:

»Obiskovalec se znova čudi tisti za Jakca značilni čudoviti zbranosti, koncentraciji, ele-ganciji, faktografski doslednos-ti njegovih upodobitev...«

Bralce prosimo, da oprostite tudi manjšim napakam v dru-gih člankih.

Uredništvo

127!

Čestitka za dan borcev

Iskreno pozdravljam vse bralce Dolenjskega lista, vse borce in aktiviste, kakor tudi svoje domače in jim čestitam za 4. julij: Jože Klemenčič, vojak iz Kolašina.

Čestitka za dan borcev

Danes se bo ob 9. uri dopoldne začela v dvorani Pro-svetnega doma v Novem mestu izredna občinska konfe-rencia Socialistične zveze, o kateri bomo več poročali pri-hodnji teden.

SGP PIONIR Novo mesto bo imelo v soboto 2. julija ob 16. uri v salonu restavracije podjetja slavnostno sejo de-lavskega sveta ob 10. obletnici delavskega samoupravljanja.

Na Senovem, v Krmelju in v Kanižariji bodo počas-tili 3. julij, dan rudarjev, s prireditvami, nastopi, slavnos-timi akademijami in tekmoval-nji v nedeljo dopoldne in po-poldne. Vsem rudarskim kolek-tivom v okraju želimo v imenu vseh bralcev našega tednika prijetno praznovanje in kar največ novih delovnih zmag!

OB ČETRTEM JULIJU — DNEVU BORCA

Neizbrisni spomini

Okrajni odbor Zveze borcev NOV Novo mesto bo letos odkril številne nove spominske plošče, spominska obeležja in uredil grobove padlih tovarišev

Letos bodo na področju novo-mestkega okraja, posebno pa še v krajih, kjer se je boril Gorjanski bataljon, odkrite nove spominske plošče, obeležja in urejena številna grobišča. Te spominske plošče in obeležja bodo pripravovali, kaj se je zgodilo v dnevih težke preizkušnje našega naroda. Pripravovale bodo o junaških podvigih in usodi skupin partizanov, ki so se borili v gozdovih ob Krki, v Gorjancih, v žužemberških hribih in drugod.

● **NA GAJU**, ki je najviše ležeča vas na Gorjancih, bodo odkrili ploščo v spomin na partizansko tehniko. Na Gaju je bila tudi stalna partizanska postojanka, kjer so se zbirale partizanske enote. Tu je bila nekaj časa tudi radijska postaja. Tiskali so glasilo, ki je prinašalo slike domačin in tujih dogodkov. Izdal so tudi več brošur, med njimi partizansko Pratiško. Gaj je bil tudi prezimovališče partizanov. Ranjeni so se včasih v tej vasi tudi zdravili. Partizani se še danes s hvaležnostjo spominjajo gostoljubne hiše Mileta Gajskega in njegove žene Marte.

● **V DRAGAHI**, žužemberški vasi ob cesti Metlika-Novovo mesto, bodo vzidali spominsko ploščo na hiši, kjer se je pozimi 1942-43 ter poleti 1943 dalj časa zadrževal štab Vzhodnodolenjskega oddreda.

● **NA SUHORJU** bodo odkrili spominsko obeležje v spomin na likvidacijo belogardistične postojanke leta 1942, prav tako pa tudi na HRASTU, kjer so istega leta partizani preganili Italijane. Razen tega bodo na Suhorju uredili grobišče padlih bor-

cev. Tako se bo številnim ploščam, med njimi XIV. divizije, zborovanja jurišev in zborovanja mladine, pridružil tudi nova plošča, ker je prav ta napad na postojanko omogočil vsa zborovanja.

● **NA PRAGU** v Gorjancih, kjer je bil 2. maja 1942 ustanovljen Gorjanski bataljon, bodo v skalo vsekali spominsko obeležje.

● **V CADRAŽAH** pri Sentjerneju bodo vzidali ploščo v spomin na prve javne volitve narodnoosvobodilnega odbora

magal speljati to nalogo, se spominja volitev v Mihovci. Volitve so bile na travniku za Strojinovo hišo, 15 minut od italijanske postojanke!

● **NA VODENICAH** bodo postavili in prenovili obeležje, kjer je leta 1943 padel komandant Vzhodnodolenjskega oddreda Dušan Kambič.

● **V vasi DOVČE** bodo odkrili spominsko ploščo na Zagorčevi kovačnici, kjer so se med NOB zbirali aktivisti. V kovačnici je bilo tudi skladišče orožja.

ponesrečil, saj so vsi prisotni ušli skozi sovražnikov obroč. Tehnika je morala za nekaj časa ustaviti delo.

● **NA PENDIRJEVKI** v Gorjancih bodo uredili grobišča pokopanih ranjencev-partizanov, ki so se zdravili v tej bolnišnici. Bolnišnica je še danes ohranjena in jo bodo uredili za ogled. Okupator za to bolnišnico nikoli ni zvedel in je sploh ni odkril. V bližini bolnišnice je pokopališče štirih partizanov; med njimi je tudi Ferdo Škok-Juriš, ki je bil pred vojno aktiven športnik, saj je bil jugoslovanski rekord na 100 m. Razen tega je bil glasbenik. Priredil je več partizanskih napevov.

● **V ZAMESKEM** bodo vzidali ploščo na šoli, kjer je bila okupatorjeva postojanka. Partizani so jo uničili leta 1942.

● **V OREHOVCI** bo plošča na hiši Antona Godine v spomin partizanski šoli, ki je delovala pod upravo NOO.

● **Uredili bodo še naslednja grobišča:** v Smolenji vasi: grobišče 25 padlim v Brusnicah, 32 padlim v Gaberju, 42 padlim v Orehovcih. Prav tako bodo še ukrenili grobišča v Rosalnicah, Bušnjih vasi, Podzemlju v Beli krajini ter v Otoku pri Sentjerneju.

● Spominska obeležja bodo postavili razen tega še v Ribniku, kjer je padlo 33 borcev Gubčeve brigade v borbi z Nemci, na Prekopi, v Malencah pri Kostanjevici in Sentjerneju.

Sinove, može ali fantje, ki služijo vojaški rok v vrstah JLA, boste prijetno presenetili, če jim naročite DOLENJSKI LIST!

Doslej še neobjavljena fotografija Gorjanskega bataljona, posneti avgusta 1942 na Pragu na Gorjancih. Fotografiral je najbrj tovariš Tine Bajc-Grega (iz fotarhiva zgodovinske sekcije Okrajnega odbora ZB Novo mesto)

Se z nepozabnega srečanja: v imenu vojaških vojnih invalidov se predsedniku GO ZB NOV Jugoslavije tov. A. Rankoviću toplo zahvali za obisk, sprejem in vso njegovo skrb, ki jo posveča organizaciji Zveze borcev in ZVVI, tov. A. Jazbinšek-Iko

avgusta leta 1942. Plošča bo vzidana v spomin volitev NOO v vaseh Cadraže, Mihovica, Roje, Polhovica in drugih v tem okolišju. Ploščo bodo odkrili 22. julija ob dnevu vstaje.

● **NOO so bili** razen Osvobodilne fronte upravnii organi na vasi. Volitve so bile javne in so bile včasih prav pod težkimi okoliščinami. Tovariši Jože Zamljen-Drejšče, ki je skupno s Tinotom Bajcem po-

● **V MLADJAH** bodo odkrili spominsko ploščo v spomin na kurirske javke ter središč podokolnskega in rajonskega odbora OF ter tehnike. Pozimi leta 1943 so v zgodnjih jutranjih urah sovražniki obkolili hišo. Takrat so bili v hiši, kjer je delovala tehnika, Tine Bajc-Grega, Jože Penco-Dečko, Vencilj Peko-Stefan, mladinska aktivistka Vida, lastnik hiše Dragonja in Jože Zamljen-Drejšče. Napad se je

Tople čestitke!

3. julija praznuje 50 letnico življenja starim partizanom znana aktivistka Karolina Zagar-Draganova. Čez polstoletja spremjena Karolino trpljenje, žalost, zadržanost in sedaj še bolezen. Vojna vira jo je zajela v gorjanski vasi Mladje, kjer se je z močim Francem borila za takrat težki življenjski obdobje. V njeni hiši so se že kmalu po razpadu stare Jugoslavije začeli zbirati organizatorji NO pokreta. Spoznala je, da je pot OF pravilna ter se tudi ona vključila. Naloga je izvrševala vestno in v prepričanju, da mora partizanska vojska zmagati.

Solze ji zalivajo oči v razgovoru in spominu na dneve, ko so

v Mladje prihrumeli belogardisti ter dvakrat obkolili Draganovo domačijo. Prvic je bilo v januarju 1943 in tedaj so bili v hiši tudi Ireni (danes nosilci spomenice 1943). Karolini se imajo zahvaliti da so se rešili, ker je bdel srednja noč nad spečimi aktivisti. Belogardisti so vdrli v hišo in Karolino zasiljevali ter pretapali vprti-čo trah otrok, med tem pa so drugi zunanaj zažgali domačijo. Vsi so se rešili, premoženje pa je zgorelo ker se tudi sosedje niso upeli v bližino ognja.

V marcu istega leta so belogard-

V potrdilo svojih misli naj na kratko opišemo dogodek iz te vaspice, ki sem ga doživela letos 3. marca.

Ker je kraj pastiven, je življenje naših vaščanov zelo težavno in tedi. Da bi si omilili trpljenje, so si vsi želeli žužet vroto let, da bi vsa temej povezala ceste. Novovo mesto, Karlovac, v veliko zadovoljstvo vseh se je ljudska oblast odločila, da zgradi del ceste od glavne rejačije do vasi Drage. Dobra 2 km je še manjkalo, pa bi se povezala tudi vse Ravnači z Dragami in dalje s glavno cesto. Na občini in okrajju so odgovorili, da bi za gradnjo ceste potrebovali še okoli 3 milijona dinarjev. A kje vzeti denar? Priporočali so vaščanom, naj sami zgrabijo za delo, pa bodo imeli ceste. Ker so vaščani v zvezi s tem je potrebovali denar, ceste ni in ni bilo. Tudi med vaščani so se pojavili dvomi, da nimajo strokovnjakov, materiala itd.

Toda problem je bil kmalu rešen, ko je vmes posegla vaška disti ponovno prišli, Karolino spravešalo o partizanih in aktivistih; priznala ni ničesar, bila pa je lepena do nezavesti. Zaradi večkratnih vpadov v vas, preganjanja in groženj se je spomnila 1944 umaknila v Belo krajino.

Za pozitivno in aktivistično delo je Karolina dobila priznanje leta 1943, ko je bila izvoljena za delegatko na I. kongresu AFZ v Dobrinici.

Tudi po vojni je nadaljevala delo aktivistke v raznih organizacijah in društvih. Čestitkam s otrov, se pridružujemo partizanski tovariši ter ji želimo, da bi še dolgo ostala med nami in obujala spomine na dneve bojev in trpljenja, katerih sadove danes vsi uživamo.

Fanika Burja

V Ravnacih, v partizanski »Mali Švici«

Vsem partizanom, ki so živeli v Beli krajini, je prav gotovo ostala v spominu vas Ravnači, »Mali Švici«, kot so jo tedaj imenovali. Prebivalci naše vasi so se že leta 1941 opredelili za osvobodilno gibanje in bili zvesti svojim idejam vse do osvoboditve.

Ceprev je vasica skromna, so dali vaščani stino mnogo osvobodilnemu boju, to pu je bilo pomembno zlasti zato, ker smo opravljali vse naloge in akcije ter nudili pomoč partizanom kolektivno. Že v letu 1942 so odšli v partizane fantje, ki so bili sposobni za boj. Zato smo prevzela vsa dela predvsem žene in mladi, na starcih in otrocih. In ko se danes spuštem, kako smo vse to zmogli, je odgovor jasen vsa vas je delala enotno. Kolektivno, s ponosom in a pesmijo na ustih! Pravi iz tega je izvrela neslutena moč in z njo toplina, ki nas je ob vsaki pomembnejši akciji še bolj združevala.

Prepričana sem, da bodo vaščani matrikatero težko vprašanje s lahkoto rešili, če bodo to plemenito enotnost in tovariško medsebojne odnose na vaši gojili z vso skrbjo še naprej.

Do počitnic leta 1942 smo imele mirnepeke nižjeleške žene nekaj izkušnje, kako je treba delati za partizane, le od blizu jih še nismo dosti videli.

Moja mama je tudi po letje odločila, da greva z mladšo sestrico na počitnice v Orehovico pri Sentjerneju. Zelo sva bili tega veseli, kajti doma je bilo malo hrane. Tudi kupiti je ni bilo moč. Ljubljančani, ki so gladovali še bolj, so prihajali nakupovat živce v kraje ob dolenski prog. Vzpreletali pa sta nama arci tudi zato, ker sva vedeli, da tam, pri stari mami, v mirni in tih vasi pod Gorjanci, ne gospodarijo več Italijani.

To je bilo naše osvobojeno ozemlje.

Težko nama je bilo, ko sva videli, da naši sorodniki niso

skupnosti. Vsi vaščani so bili enotno na delo. Spoprijeli so se z reneno težkim nalogami. Razstreliti in odstraniti so morali tudi po več ton težke skale, pešeljati na tisoče kubikov zemlje in gramozu. Težka in uspeša akcija pa ni urenila samo dolgoletne želje vaščanov, da se povečajo z glavno cesto, temveč je pomembno obudila tovariške odnose in ljudi še bolj združila v vaški skupnosti.

Ta veselji in pomembni dogodek je prišel do popolnega izraza 5. marca 1960, ko so izročili cesto svojememu namenu. V isti hiši, kjer se je leta 1942 zadrževal podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tov. Edvard Kardelj, poznaje pokolnivo Ribar-Lola, Franc Leskoček-Luka, Ivan Maček-Matija in mnogo drugih znanih voditeljev, so se zbrali

člani vaške skupnosti in hkrati graditelji ceste ter proslavili svoj uspeh ob kozarčki vina in skupni zakuski. Slovesnost je bila tembolj pomembna, ker so se udeležili tudi predsednik OLO Novo mesto tov. Niko Belopavlovič, zastopnik uprave za ceste okraja Novo mesto in drugi. Predsednik tov. Belopavlovič je vaščane toplo pozdrvil, jim čestital k doseženemu uspehu, saj so opravili skoraj vsa dela prostovoljno. Povedal je, da so se stroški za cesto zmanjšali od 3 milijonov na 400 tisoč dinarjev, kar je vsakokoli velik doprinos predvsem njim samim, ki bodo upirali sadove naporov, ki so jih vložili v cesto. Zelo je, da bi se nadalje na enak način krepili vaško skupnost, kajti le v slogi je moč.

Predsedniku okraja se je zahva-

ni v imenu vaške skupnosti razumevanje in materialno pomoč organizator in vodja te akcije tovariš Jože Žigari, ki je vložil mnogo truda in prizadevanj. Zahvalil se je tudi zastopniku uprave za ceste tovarišu Pečku, še posebej pa vsem, ki so sodelovali v akciji, o kateri je povedal.

Ob tej priložnosti je toplo pozdrvil vse žene in vasi Ravnac za praznik žena v imenu ženske zveze v Kranju vaščan-tomšičeve Tine Stepan, jim izročil borbene pozdrave žena v Kranju in praktična darila, ki so jih bile zelo, zelo vesele. Tako je bila svečanost še lepša, saj so tudi žene proslavile svoj dan v tej skromni »Mali Švici« hkrati s praznikom zmage vaške skupnosti.

Marija Mehle

Počitnice na osvobojenem ozemlju

Spomini ob slavlju Gorjanskega bataljona

Do počitnic leta 1942 smo imele mirnepeke nižjeleške žene nekaj izkušnje, kako je treba delati za partizane, le od blizu jih še nismo dosti videli.

Moja mama je tudi po letje odločila, da greva z mladšo sestrico na počitnice v Orehovico pri Sentjerneju. Zelo sva bili tega veseli, kajti doma je bilo malo hrane. Tudi kupiti je ni bilo moč. Ljubljančani, ki so gladovali še bolj, so prihajali nakupovat živce v kraje ob dolenski prog. Vzpreletali pa sta nama arci tudi zato, ker sva vedeli, da tam, pri stari mami, v mirni in tih vasi pod Gorjanci, ne gospodarijo več Italijani.

To je bilo naše osvobojeno ozemlje.

Težko nama je bilo, ko sva videli, da naši sorodniki niso

tako »za partizane« kot bi mi dve želeli. Stara mama pa je vsakemu partizanu, ki je vprašal za hrano, spekla jajčka, da ne bi jedel gajnega kruha. Sestro sva s spoštovanjem stremeli v možje s triglavkami, ki so vsak dan prihajali v hišo. Že sva jih nekaj poznali: komandanta in rečci arci učitelja, ki nama je obeta, da naju bo ueli rušične, doktorja iz Kostanjevice in njegovega kurirja z rdečo ruto okrog vratu. Maska z brado, najlepša pa se nama je zdela tovariška Vida v rdeči pikastii buzluci.

Dnevi so bili polni radosti. Kječkoli sva hodili z Milko, sva prepevali partizanske pesmi. Doma tega nista mogli. Italijanska straža je hodila okrog hiše. Najprej smo morali zapreti okna ali se skriti pod odejo in tih peti. Tu, med partizani, pa sva lahko peli na vsa glas.

Orehovčani so bili zadovoljni. Z grenkobo v srcih sva mislili na svojece. Ki so jih že prej odpeljali v fašistične ječe. V zvoniku vaške cerkve so fantje domačini s puškami stražili. Gostilniška soba je bila čisto-krat polna. Na sred dolge mize je bil ciklostaran list z najnovjšimi poročili. Kačar se je ustavila, enota partizanov je bilo še posebno veselo ob pesmih in zvokih harmonike.

Neko nedeljo so se zbrali sami Vrhpoljčani, zavedni partizani, da se razvesele. Ni hče ne bi verjeli, da je 5 km dalje v Sentjerneju italijanska postojanka. Se pobožne ženčke so bile povsem zadovoljne, saj je bila vsak dan maša. Prav tu pa se je redila kača. Kaplan Kupljenik, ki je dobil od partizanov dovoljenje, da sme vsak teden v Sentjerneju zaradi cer-

kvenih opravi, je začel organizirati izdajalce. V žganjekuhl je zbral somišljenike in jim prebiral letak naperjen proti partizanom. To je bil začetek izdajstva, zločinov in vsega hudega.

Fašistična roka se je spet začela stegovati. S sestrico sva v tihih poletnih nočeh prisluškovali kolonam fantov in mož, oboroženih z lopatami in kerampji. Odhajali so na prekopavanje cest, za obrambo tega lepega koščka osvobojene zemlje.

Se je bilo mnogo krvi prelile, dokler ni bila osvobojena vsa dežela in izdajalci iztrebljeni. Se mnogo viharjev je prigrmelo preko deželce Trdnovnih bajk, ki se prav zdaj pripravljata na sprejem starih znancev-borcev in svojih prvih varovancev.

Dragica Robič

Fantje pozdravljajo

Dolenjski fantje, ki služijo vojaški rok v Skopju, pozdravljajo vse domače in čestitajo za dan borcev: Miha Plavec, Angel Papež, Marina Rangus, Peter Jakupč, Franc Pucelj, Martin Zura, Mirko Vidmar, Alojz Kmet, Martin Iskra, Ilija Zelenel, Ignac Sadar, Jože Murn, Anton Radovan.

Pozdrav za 4. julij

Vsem fantom v vrstah JLA, vsem borcem in aktivistom čestitamo za dan borcev ter pozdravljamo delovne kolektive na Dolenjskem, v Beli krajini in v Spodnjem Posavju: Peter Kurent in ostali fantje iz Bičeljine.

Iščrene čestitke vsem bivšim partizanom in aktivistom Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja!

INDUSTRIJA PLATNENIH IZDELKOV

JARŠE pošta Domžale

Za dan borca čestitajo vsem borcem in aktivistom NOB podjetja v skupnosti

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIC LJUBLJANA

čestita vsem borcem in aktivistom NOV za praznik dneva borca!

Delovno ljudstvo novo-mestkega okraja pozdravlja in mu čestita za 4. julij

«KAMNIK» KAMNIK

Delovni kolektiv podjetja

COMMERCE zaetpostvo inozemskih tvrdk

LJUBLJANA Dolničarjeva 1.

čestita vsem borcem in aktivistom NOV za praznik dneva borca!

Zdravilišče Dolenjske Toplice

PRIPOROČA OBISK IN KOPELI V SVOJIH ZAPRTIH TERMALNIH BAZENIH, KAKOR TUDI KOPANJE V VELIKEM OLIMPIJSKEM BAZENU NA PROSTEM. — NUDIMO VSAKOVSRSTNA TOPLA IN MRZLA JEDILA TER IZBRANE PIJACE!

ZIVEL 4. JULIJ — DAN BORCA!

Iz Titograda

»Tudi mi, dolenjski fantje, ki služimo vojaški rok v Titogradu, se mnogokrat spominjamo domačin in naših lepih krajev ter pršično pozdravljamo starše, sorodnike in znance. Hkrati čestitamo vsem dolenjskim aktivistom in borcem za 4. julij: Vid Suštaršič, Anton Bučar, Franc Fabjančič, Martin Kastelic, Miha Gril, Martin Jerman, Jože Vayken, Jože Jaklič, Viktor Eniko, Marjan Kovač, Franec Bevce.

»Tu so 29. junija 1942 partizani Belokranjskega bataljona in četa Gorjanskega bataljona napadli fašistično postojanko in jo preganili — piše na spominski plošči na Badovinčevi gostilni. »Pri Zajcu ob cesti na Gornje. Včeraj je poteklo od tega slavnega dogodka že 18 let. Gotna vas pri Novem mestu pa si je ta dan izbrala za krajevni praznik

Delovni kolektiv Tovarne tekstilnih potrebnih

UTENSILIA LJUBLJANA Rudnik

čestita vsem borcem in aktivistom NOV za njihov praznik!

Vse borce in aktiviste pozdravlja za dan borca

»STOL« Tovarna upognjenega pohištva KAMNIK

čestita vsem borcem in aktivistom NOV za njihov praznik!

V senovških rovih

RADIO SENOVO?

Tako sem pomislil začuden, ko je pred jamskim obratom spregovoril glas iz zvočnika: Tovariši rudarji, pozor! Obveščamo vas, da... Skrivnost mi je razjasnil Franc Kmetec, tajnik rudniškega sindikata.

— Sindikalna podružnica je kupila ojačevalec, zvočnike, mikrofon, VKV sprejemnik in magnetofon. Vsak dan, med tem ko se tretjina v čakalnici pripravila na odhod v jamo in pa med malico povemo kaj. Tudi malo glasbe ne škodi. Danes je to le še spomin, tudi v črnih revirjih je zasijalo

obzorju, 115 m globoko pod zemljo (medtem sva se vsaj trikrat vozila gor in dol z dvigalom) našla predsednika DS Franca Skobernega. Gol do pasu, kot vsi ostali, je postavljali opornike in novem rovu. Rudarju steče beseda najraje v rovu. Tam je doma. Ni se obojavljali:

— Dan rudarjev je pomemben praznik za nas. Rudarji smo si ga pridobili s štrajki in z demonstracijami. Tudi kri je tekla za to. Črni revirji so rekli nekdanjim našim nasledjem. Danes je to le še spomin, tudi v črnih revirjih je zasijalo

ko ni na vsem svetu! — Se mnogo bi lahko napisal o njih. Počas jim je stekla beseda, na koncu razgovora pa so žuboreli kot slap. Srečno! smo se pozdravili, ko sem odhajal. Srečno senovškem in vsem našim rudarjem!

Izobraževalni center na Senovem

Rudnik Senovo pripravlja izobraževalni center za svoje rudarje, saj je kolektiv velik. Zgradili bodo tudi izobraževalni dom. Načrte zanj že pripravljajo. V ta namen je zbranih 8 milijonov dinarjev. V domu bosta dve predavalnici, prostori za knjižnico, klubska soba, prostor za prikazovanje diapozitivov in poslušanje filmov, skratka vse, kar potrebuje sodobna izobraževalna ustanova.

Desetletnico delavskega samoupravljanja bo slavil kolektiv senovških rudarjev letos 3. septembra

Doslej smo načrtno oddajali le program s področja higieniško tehnične zaščite dela. Pri tem nam je z besedilo mnogo pomagal naš varnostni tehnični tovariš Jože Kostrevec. Pojasnjevali smo varnostne predpise, obveščali o uporabljanju varnostnih naprav in govorili o požarni varnosti. Ze zdaj, po šestih tednih, ugotavljamo, da mladi delavci varnostne predpise mnogo bolj spuštujejo kot prej, nesreč pa je seveda manj. Marsikaj povemo tudi o zasedanjih DS, o izpolnjevanju plana in podobno. Rudarji z zanimanjem poslušajo. Pri fluorografiranju je bila udeležba letos neprijetno boljša kot doslej, prav po zaslugi razglasne postaje. Ljudje so o vsem mnogo bolj obveščeni, dobre posledice tega pa so povsod vidne.

Emil Zvegljič je opravil postajo dozdaj sam. Ugotovili smo, da je za enega človeka to prenaporno. Zato bomo v vsaki tretjini nekoga zadožili. Tudi o redakciji, ki bi vodila razglasno postajo, že razmišljamo.

SREČNO, ZA 3. JULIJ!

Kot pravcati rudar (v gumijastih škornjih, v delovni obleki, z zaščitno čelado na glavi in s karbidovko v roki) sem v spremstvu tovariša Pieterskega zakoračil v rudnik. Priznam da me je malo stisnilo v grlo, ko sem se poslovil od sonca. Spremljevalec mi je spošoma razlagal, kaj je to obzorje, rov, jašek, vpadnik, čelo rova, zrušek, skratka, povedal mi je toliko stvari, da si vseh nisem utegnil zapomniti. Zdi se mi, da sva na drugem

RAZGOVORI

— Z tak praznik je treba govoriti o uspehih. Ekonomske enote, smo uvedli. Zdaj izplačujemo presežke vsak mesec sproti. Povprečno 30% plače znaša »gibljivi del«, kot mu pravimo mi. Proizvodni plan smo na ta račun presegli. Finančni učinek je višji, saj smo stroške znižali, ker zdaj vsako varčuje. To so uspehi. Tudi nalog je dovolj. Premoga zmanjkuje na Senovem. O tem moramo misliti že zdaj. Svojem otrokom moramo oskrbeti nekaj, s čimer bodo živeli. Da ne bodo rekli, niti koščka kruha nam niso pustili očetje.

Vsem rudarjem in članom kolektiva želim za 3. julij še veliko delovnih uspehov in pa da bi dan rudarjev preživeli srečni in veseli v krogu svojih družin! Srečno! —

— Naš rudnik Senovo? Senovo? To je raj proti tistemu, kar smo doživeli tam! — so počasi razpredali misli.

— Pravimo, da plačujemo pri nas po učinku... — gorenak smehljaj jim je ozaril lice pri teh besedah. — Samo tam vedo, kaj je učinek! Zjutraj, ko sem prišel v jamo, je bilo z oljnato barvo že označeno, koliko moram narediti. Med delom je prišel vodja skupine. Potipal me je po maji na hrbut in če ni bila moza, ni dala večkrat, ko sem prišel domov. Tuje porabijo za najslabša dela. Kdor ne ve, kaj je hudo, naj gre tja, v tujino, v rudnik, pa bo skušil in spoznal, kaj je dom. 15 let vzdržim tam in jami malokoli! Res je, dokler delaš, zaslužiš, toda potem, ko obnemoreš, te nihče ne povoha!

— Domov sem prinesel silikozo!

— Mene je trikrat zasulo!

— Kaj bi pripovedoval! Je težko vzdihniti tretji.

Ko govore o naših rovih, se jim razvedri obličje:

— Prišli smo nazaj. Nekateri šestinštiridesetega, nekateri šestinštiridesetega in sedeminštiridesetega. Težko je bilo, preden smo se znašli. Drugačnji sloji so pri nas in tudi način dela je drugačen. Toda, kot stare rudarske mačke so nas doma spoštovali in upoštevali. Res, našo kadrovsko službo moramo pohvaliti! Ta-

Rudarji v Globokem

TRDO IN NAPONO JE ŽIVLJENJE IN DELO RUDARJEV, TEH POGUMNIH GRADITELJEV SOCIALIZMA. — TO STRAN DOLENSKEGA LISTA SMO ODSTOPILI NJIM, KI DVIGAJO IZ ZEMLJNIH GLOBIN SKRITE ZAKLADE IN JIH DAJEJO NAŠI SKUPNOSTI

SE BORIJO, DA BI IZPOLNILI LETNI PROIZVODNI

Kolektiv rudnika Globoko pri Brezicah je leta 1958 začel v razne težave. Pretežna proizvodnja je bila namenjena predvsem premogu, ki pa so ga odkopavali na star, zelo drag način. V kooperaciji s Kremenom iz Novega mesta pa so lani uspeli s proizvodnjo in uspešno prodajo kremenčevega peska. Povečali so proizvodne ognja varne glin, letos pa pripravljajo načrte za povečano proizvodnjo premoga, ki naj bi ga nakopali v l. 1962 za približno 30.000 ton. Za ureditev teh načrtov bodo seveda potrebovali separacijo in tovorni avtomobil - prekuenik (kipet).

S pomočjo strokovnjakov rudnika Trbovlje in Rudarske inspekcije LRS so že preizkusili nov način odkopavanja premoga. Strokovnjaki so rudniku predlagali, da bi doseda-

PLAN DO 29. NOVEMBRA — DNEVA REPUBLIKE

nje leseno podporje zamenjal z jeklenim. Od železniske postaje je rudnik Globoko oddaljen 8 km, zato mu dosedajni tritonski avtomobil ne ustreza več za povečan in vedno večji prevoz blaga. Z novim, 7 - tonskim prekuenikom bo prevoz cenejši.

Pred vojno je dajal rudnik največ do 25.000 ton premoga na leto, medtem ko bo letos

dosegel svojo doslej najvišjo proizvodnjo: 40.000 ton. V bližnji prihodnosti naj bi dajalo Globoko 60 - 70.000 ton na leto. Lani je rudnik usposobil 28 kvalificiranih delavcev ki so z uspehom opravili izpite pred okrajno komisijo; 45 delavcev so usposobili za polvarne kopače premoga. Letos bodo poslali tudi dva kopača v rudarsko nadzorniško šolo v Ljubljano.

V zadnjih letih je rudnik zgradil tudi nujno potrebne obratne prostore, katerih dostojni imel. Zgradil je tudi stanovanjski blok za 4 družine. Pri vsem tem so kolektiv izdatno pomagali ObLO Brezice in vodstva političnih organizacij.

Letos je rudnik dosegel v prvem četrtletju 27 odst. letnega plana, narodnega dohodka pa 31 odst. Sindikalna podružnica je pokazala zadnje čase precejšnjo aktivnost. Pred volitvami DS in UO so se dobro pomenili o stanju in bodočnosti rudnika. Kolektiv se je seznanil s sklepi SZDL in obljubil, da bo vložil vse sile, da bi letni plan uresničil do 29. novembra.

Naj omenimo še, da je že prejšnji delavski svet sklenil, da je treba namenske sklade krepiti. S sredstvi iz let 1959, 1960 in 1961 bodo ustvarili vsaj 40-45 odstotno udeležbo za potrebne investicijske kredite.

Skupno s kolektivom Tovarne pohništva v Brezicah je rudnik Globoko uspel dobiti stavbo v Savudriji, ki jo je pripravil za letni oddih svojih članov. Prva skupina globoških rudarjev je prav zdaj tam na počitnicah.

To so — seveda prav na kratko in zgoljen povedano — nekateri uspehi in načrti, s katerimi rudnik Globoko pričakuje in pozdravlja praznik rudarjev — 3. julij. Hkrati pozdravljajo globoški rudarji vse tovariše rudarje v domovini in želijo vsem veliko novih uspehov!

iz Valjeva pozdravljajo rudarje

Naši fantje, ki so pri voljkih v Valjevu pozdravljajo vse domače, sorodnike in prijatelje ter čestitajo za dan rudarjev: Martin Gazvoda, Peter Ivančič, Stane Ših, Jože Voležak, Anton Lavrič, Slavko Kumel, Jože Verdeber, Franc Starič, Stefan Rauh, Ciril Srus, Janez Kobe.

Rudarji v rudniku Globoko

V KRMELJU: mehanizacija

Storitve rudnika KRMELJ je letos do konca maja narasla za 6 %, čeprav je bila že lani za leto 1958. Če boste vprašali za vzroke, vam bodo krmeljski rudarji odgovorili: zaslužila je širokočeljni odkop in uvedli v rovih mehanizirani transporteri. Nalo vas bo zanimalo, kako so to uresničili. Zanimivo je, da se vse vrstilo za vprašanjem. Priznam, tudi meni se je zgodilo tako. Pa so mi vse lepo razložili:

— Širokočelni odkop je širil od navadnega. Proti premogovni žili izkopljeno dva vzporedna rova, ki ju za njo povežemo s prečnim rovom. Ta je pri nas širok 22 m. Nato pričnemo odkopavati premog v vsej širini preznega rova. Vagončke za prevoz nadomestijo transporterji. Dela lahko več rudarjev, nepotrebno nakladanje premoga v vagončke odpade, učinek je pa večji.

Čestitka iz Rume

Jože Debevo in Anton Segina, vojaka iz Rume, čestitata za dan rudarjev in dan vestaje slovenskega ljudstva vsem delovnim kolektivom, hkrati pa pozdravljata svojce in znance.

VSEM RUDARSKIM KOLEKTIVOM V NOVOMESKEM OKRAJU, SLOVENIJI IN V FLRJ POSILJAMO BORBENE TOVARIŠKE POZDRAVE ZA 3. JULIJ — DAN RUDARJEV!

VSEM DELOVNIM LJUDEM NA DOLENSKEM, V BELI KRAJINI IN SPOD. POSAVJU PRISRČNE ČESTITKE ZA 4. JULIJ — DAN BORCA!

Lani smo do konca maja nakopali 43 tisoč 145 ton premoga, letos pa 43 tisoč 683 tone. Pri tem je bilo opravljenih letos 1124 delovnih manj! Širokočelni odkop in mehanizirani transport sta pripomogli največ k temu uspehu. Tudi nagrajanja po učinku ne smemo podcenjevati. 72% del smo imeli do zdaj akordiranih in premiarah, povprečne plače pa so prav zato porastle po ekonomskih enotah in učinek, kot smo prepričani, bo še večji. Dinamiko plana dosegamo in celo presegamo. Lani smo nakopali 115.400 ton premoga, čeprav je leto predvidevalo le 108 tisoč ton. Letos ga moramo po planu 129.000 ton, pa ga bomo gotovo več kot lani, če le ne bo kaj posebej narobe in četudi dela zdaj manj ljudi.

Menda ne bo odveč nekaj števil. Leta 1912, ko so začeli kopati, so v Krmelju nakopali 40.000 ton premoga, leta 1917 zaradi vojne 18.000 ton, leta 1925 pa že 82.000 ton. To je bila hkrati največja letna proizvodnja v prvotni Jugoslaviji. Med zadnjimi svetovno vojno je bil rudnik zatiš in vodo. Dokaj naporov nas je stalo preden smo ga obnovili. Leta 1946 smo nakopali le 12.000 ton, leta 1955 že 104.000 ton, lanska proizvodnja 115.000 ton premoga pa pomeni rekord v zgodovini Krmelja. Upamo, da bomo tudi to številko še presegli.

Obrat »Majcen II« smo lani pogoltili. Zgradili smo 64 m jaska, stolpnico in strojnico ter montirali vsa glavna oprema. Z izkopom v tem obratu bomo začeli prav kmalu uporabljati. Jamski les, namesto lesenih bomo začeli prav kmalu uporabljati. Jamski les, porabimo ga mnogo, pomeni za nas največjo potrat. Drag je, razen tega pa uporabljen le enkrat. To so veliki stroški. Pomagali si bomo tega pa z lesnimi oporniki. Z njimi bomo v začetku zmanjšali porabo lesa za 30%, pozneje pa tudi za 50%. Najlepše je to, da jih je moč uporabljati v nedogled, saj jih potem, ko izpraznjeni rov zarušimo, premešamo drugim in lahko spet koristno uporabimo.

Rudnik Senovo - Rudnik Kanižarica - Rudnik Krmelj - Rudnik Globoko RUDNIKI NEKOVINSKIH RUDNIN Kremen Novo mesto

Kanižarica: 1965 - 150.000 ton premoga?

V letu 1946 je o premogovniku Kanižarici prevladovalo misljenje, da bo moral rudnik kaj kmalu prekiniti z obratovanjem, češ da so zalozge obratovanja sila majhne in nepomembne. Rudniku so pripisovali le še nekaj let životarjenja. Čeprav je bilo v evidenci že okoli tri milijone ton celokupnih geoloških rezerv, je povzročila mnenje o ne-perspektivnosti premogičarica izredno močna tektonska porušnost premogovnih slojev. Tektonika se odraža namreč v nahajalisku z bolj ali manj izrazitimi lomni in prelomnimi ploskvah so premogovni sloji poglobljeni oziroma dvignjeni ali pa celo razmaknjeni z vrtnjenimi talnimi jalovinskimi plastmi.

Na podlagi takega gledanja na kanižariski rudnik se ni predvidevalo, da se bo proizvodnja premoga dvignila kaj dosti nad 20 tisoč ton letno. To zmota misljenje je imelo še eno neopracljivo posledico: v Kanižarici so zgradili v letih 1947 in 1948 le dve štiristanovnjaki stavbi in samski dom z zmožnostjo za postelj na mestu prvotno predvidenih desetstanovaljskih stavb in samskega doma.

Po vzpostavitvi delavskega samoupravljanja v rudniku so z njegovimi organi proučevali re-

zultate, ki so jih nudila v letih 1946 do 1948 izvršena geološka inženirjenja terena in raziskovalna dela z globokimi vrtninami. Leta 1953 je bilo že utrjeno, da znašajo zalozge premoga okoli štiri milijone ton. Predvidevalo pa se je, da so omenjene zalozge minimalne in da bo skupna količina verjetno občutno večja.

Na osnovi teh ugotovitev je delavski svet rudnika v drugi polovici leta 1953 razpravljalo o načrtu, po katerem naj bi dvignili letno proizvodnjo premoga na 43.000 ton. Tak predlog je bil predložen v razpravo gospodarskim organom tedanjega okrajnega ljudskega odbora v Crnomlju. Program je bil sprejet in rudnik je pričel z novimi odpiralnimi deli.

Vzporedno s postopno izgradnjo se je od leta do leta dvigala tudi proizvodnja in v letu 1953 je že presežala 30.000 ton premoga.

V letu 1954 so strokovnjaki Geološkega zavoda LRS temeljito proučili geološke, tektonske in stratigrafske razmere v nahajalisku ter na osnovi zaključkov izdelali nov izračun premogovnih rezerv. Ob tej priložnosti so ugotovili, da znašajo geološke rezerve nad 12 milijonov ton premoga in da lahko pričakujemo z upoštevanjem verjetnih zalozg v vzhodnem in jugovzhodnem krilu produktivne kladnje okoli 20 milijonov ton premoga.

Vred tega je delavski svet rudnika sklenil, da se izdela nov perspektivni načrt. V letu 1955 je izdelan investicijski program, ki predvideva, da se bo proizvodnja premoga dvignila na 90.000 ton letno, kar bo dosegljivo leta 1961. Za izvedbo tega programa je bilo posojilo iz proračuna štiri milijonov v višini 231 milijonov dinarjev. Izdelani program je bil povsem realen, saj se proizvodnja postopoma dviga in je bilo lani že doseženo 90.000 ton, medtem ko letos pričakujemo 70.000 ton. Z izgradnjo vseh objektov ter vgrajitvijo opreme bo leta 1961 dosežena maksimalna proizvodnja.

Pri nadaljnjem obravnavi je direktor rudnika obrazložil perspektivni načrt rudnika za razdobje 1961-1965. Zmožljivost rudnika 90.000 ton bo namreč dosežena v letu 1961. Če omenjene ugotovitve zalozge premoga dovoljujejo nadaljnje povečanje proizvodnje; direktor je predlagal 120.000 ton, kar naj bi bila primerna letna proizvodnja za razmere tega rudnika. Gibanje proizvodnje naj bi bilo naslednje: leta 1961 - 80.000 ton, leta 1962 - 90.000, leta 1963 100.000 ton, leta 1964 - 120.000 ton in leta 1965 - 150.000 ton.

Nato je direktor delavskemu svetu tudi razložil, kako bi bilo moč doseči to proizvodnjo in ko-

likarna sredstva bi podjetje potrebovalo. Znano je, da bi moral jugoslovanski premogovnik dati do leta 1965 za potrebe jugoslovanskega gospodarstva okrog 32 milijonov ton premoga. Če bodo kanižarskemu rudniku odobrena potrebna investicijska sredstva za doseganje perspektivno povečane proizvodnje, bo tudi ta premogovnik pripeljal svoj delež k značilno povečani proizvodnji premoga.

Povsem razumljivo je, da z investicijskimi sredstvi samo za osnovna sredstva ne bo podana osnova za doseganje povečane proizvodnje, ampak bo rudnik potreboval tudi znatna sredstva za stanovanjsko izgradnjo. Zelo zanimiv je pri tem pokazatelj, da bo podjetje potrebovalo za omejeno proizvodnjo v letu 1965 le šest delavcev več, kot jih potrebuje letošnja proizvodnja in investicije! Iz tega sledi, da pričakujejo še občuten nadaljnji poraz produktivnosti.

Kolektiv kanižarskih rudarjev bo s to novo akcijo postavljen še pred eno težko preizkušnjo. Zavedati se je namreč treba, da bodo delata za povečanje proizvodnje zahitevala od njega precej naporov. Venčar pričakujemo, da bo tudi to nalogo uspešno urediti tako kot vse do sedaj, čeprav vemo, da je imel na poti svojega razvoja nešteto ovir in težav.

Hitro naraščanje storilnosti

Skoraj dvakrat več premoga kakor pred vojno nakopije povprečno jugoslovanski rudar. Ze lani je dosegla dnevna storilnost na rudarja v naših rudnikih 1138 kg, kar je 88 odst. več kot v letu 1939.

Podatki za leto 1946 povedo, da so v tem letu nakopali v naših rudnikih povprečno na dan po 380 kg, torej manj kot pred vojno (leta 1939: 622 kg), kar pa je vsled

medvojnega uničevanja rudnikov razumljivo. Ze leta 1953 je znašal dnevni učinek na rudarja 813 kg, leta 1957 že 937 in leta 1958 kar 1073 kg.

Naraščanje proizvodnosti pa ni enako v vseh premogovnikih. V primerjavi z letom 1939 je zrastle storilnosti v rudnikih črnega premoga 28 odst., v rudnikih lignita pa kar 130 odst. Pri slednjih je posebno pomembno odpiranje dnevnih kopov, v katerih je storilnost na dan poskočila v zadnjih letih od 1782 kg na 3518 kilogramov premoga.

Pismo iz Našič

»Najprej se vam zahvaljujem za Dolenjski list, ki mi ga redno pošiljate. Moram reči, da mi je nenadomestljiv prijatelj. Pri nas v vojski je kar lepo življenje. Tekmujemo v rokometu, odbojki in v šahu. Precej pa je razgibano tudi kulturno življenje. Imamo tudi kino predstave in televizor. Pozdravljam vse delovne kolektive v domačih krajih. Čestitam tudi za dan rudarjev! Takole nam je pisal Jože Novjak, vojak iz Našič.

Za Sentjernežane!

Vsem bralcem Dolenjskega lista v Sentjernejski dolini pošilja tople pozdrave Jože Vide, ki služi vojake v Petrovcu pri Skopju.

Čestitka Dragotuščanom

Za 4. julij in za minul kranjski praznik pozdravljam vse vasčane in jim čestitam; Tomi Jesih iz Sarajeva.

Za podpiranje je treba večših uporabiti zelo debel in težak jamski les

ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA

ŠE O JEDRU DOGODKA

Na članek, ki ga je objavilo "Delo" v torek, 21. junija 1960, odgovarja tov. Milan Smerdu, član zletnega odbora, VII. zleta bratstva in enotnosti v Novem mestu, z naslednjim sestavkom:

Veščastna telesnougovajna, kulturna in politična manifestacija VII. zleta bratstva in enotnosti je za nami. Človek bi pričakoval, da bodo vsi novinarji, ki javnost obveščajo o teh stvareh, vsaj objektivno poročali o pripravah in izvedbi zletnih prirediteljev. Toda članek v Delu dne 21. junija letos pod naslovom "Jedro dogodka" kaže ravno nasprotno. Ne razumemo, s kakšnim namenom je pisec članka prikazal ljudem zaključne priprave kot mučnico mladine. To, kar je napisal o preobremenjenosti mladine s skušnjami, ni res. Mnenja smo, da taka neodgovorna pisarja ne more vzporedno uplivati na naše amaterske delavce — prednjake, ki so žrtvovali ogromno prostega časa ravno za to, da bi mladini prizanegli z dolgoletnimi skušnjami in je bil ves potek izkušen izveden tako, da ni bil noben oddelek več zavzet kot dobro uro. Res je, da so se skušnje pričele že v soboto in se nadaljevale v nedeljo dopoldne. Toda pisec članka ne omenja, da so bile v soboto popoldne skušnje samo za pionirje in pionirke, v nedeljo pa za ostale. Mladina je bila prosta v soboto popoldne, pionirji in pionirke pa v nedeljo dopoldne. Tudi za razvedrilo je bilo preskrbljeno. Taborni ogenj v petek zvečer je bil namenjen mladini; v soboto je bil za mladino celik dogodek ko se je srečala z maršalom Titom in Naserjem na avtomobilski cesti, večerna akademija v soboto je bila bolj namenjena močnici udeležencev kot ostali javnosti. Vrsta prireditelj in ples v taboru, medpreblikovanje srečanja (Hrvatska * Slovenija) v tenisu in namiznem tenisu — vse to je bilo namenjeno mladini in je mladina vse omenjene prireditve tudi polnoštevilno obiskala. Celoten program je bil pripravil tako, da so lahko vsi udeleženci za množični nastop pristopovali najrazličnejšim tekmovalcem v petek in soboto in obratno; tekmovalci so lahko v nedeljo pristopovali kot gledalci glavnemu nastopu.

Človek se sprašuje, zakaj je treba potem zmanjševati uspeh prirediteljev z neresničnim in lahko rečem celo zlonameranim poročanjem. Mogoče zato, ker je bila organizator provinca, ker so to zaostali predeli?

In še naprej. Zakaj se pisec takega članka ni podpisal s polnim imenom, da bi ga

javno in da se podpisuje s polnim imenom.

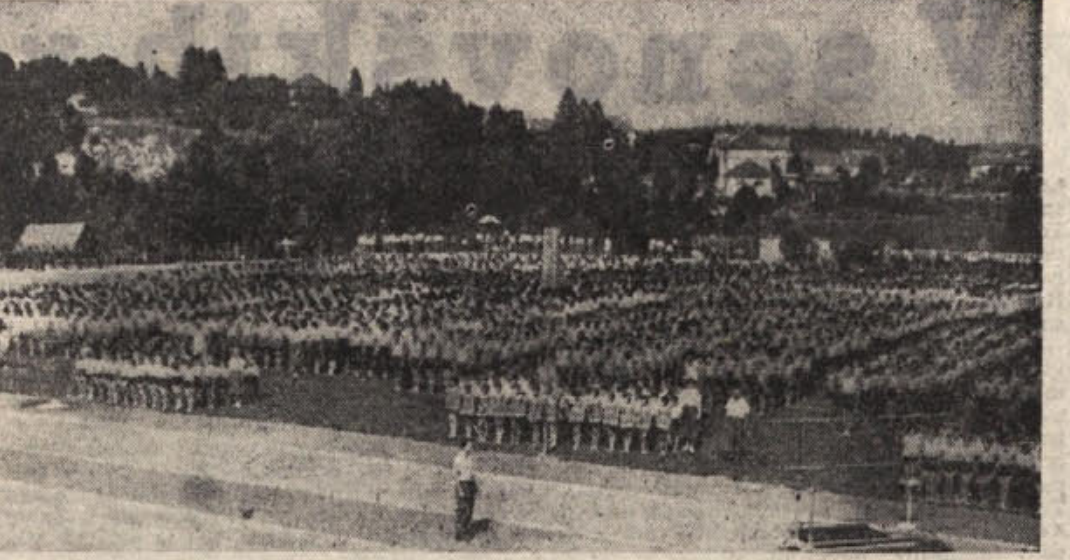
Druga stvar, ki bi jo še rad omenil, je kritika toliko množičnega nastopa, ki se jih je pisec omenjenega članka lotil v svojem poročilu. Monotonost in dolgočasnost prostih vaj. Tudi s to oceno se ne moremo strinjati. Vaje za masovni nastop posameznih oddelkov, od podmladka do članov, so bile primerne, dovolj pestre in tudi na samem nastopu skladno izvedene. Poglejmo si za primer vaje z brni, ki jih kritičnik prikazuje v članku kot primer posrečene izbire vaj. Strinjamo se, da so bile vaje z brni pestre in za mladino kaže priložnost. Toda resnici na ljubo moramo povedati tudi to, da so bile ravno s temi vajami v zaključnih pripravah največje težave in jih je bilo težje vskladiti kot vse ostale.

Misljam, da se ob takem kritičarstvu odpira drugo vprašanje. Ali naj še naprej gojimo množične nastope, ali naj

jih opustimo? V kolikor naj obvelja drugo, naj se ta stvar načelno reši in ukine. V kolikor pa naj te oblike dela gojimo še naprej, lahko samo zdrava, konstruktivna kritika doprinese k napredku v tem podledu. Hkrati ko nekaj kritikiziramo, moramo tudi še nekaj boljšega, naprednejšega pripraviti. Javnost je naš nastop toplo pozdravila, mladina, ki je nastopala, se je z veseljem vključila, samo nepodpisani kritik je na hitro in površno navrgel našemu nastopu "monotonost in dolgočasnost".

Zato prošimo javno mnenje, očitavice našega zleta, da tudi oni spreopravijo. Ne moremo se strinjati z oceno neodgovornega posameznika, najmanj na kadar skuša z neresničnim poročanjem zavesti javno mnenje. Z usvojenostjo nam na odločenosti na odločenost očitke v omenjenem članku, da so bile zletne skušnje mučnica za mladino, ki je sodelovala na zletu.

Milan SMERDU

Se spominček na nepozabni glavni nastop osrednje zletne priredite 19. junija: del zbrane mladine na novem stadionu med igranjem državne himne!

Sisak, Karlovac, Novo mesto...

Spomin na srečanja in tekmovalnja modelarjev na VII. zletu bratstva in enotnosti

Kot mnogo ekip, so se pomerili v okviru prireditve VII. zleta tudi modelarske ekipe. Kljub temu, da je objubil svojo udeležbo tudi Aeroklub Ogulin, so tekmovalne mase ekipe iz Siska, Karlovca in Novoga mesta.

V petek, 17. 6. 1960, sem že navsezgodaj takal kamion, ki bi bil namenjen za prevoz modelarjev v Prečno. Vršenje hidroslavnega pravljišča v Bršljinskih kasarnah ob zjutru me je popolnoma prevzelo in prav verjetno ne bi našel kamiona, da me ni skoraj povozil. Povzpel sem se nanj in kar na strojni vrhu in imel sem vtis, da se me nekako bojuje. Vsakdo je zgrabil svoj model, se nervozno preselil in me spet pogledal. Bil sem namreč brez modela. Končno se je našel malo prostora tudi zanj.

Kamion je brnel po prašni cesti proti Prečni, na nas pa so se vsipali čisti oblaki prahu, tako da so oni, ki so sedeli zadaj, imeli vse možnosti, da bi jih po urli vožnje prav vsakdo lahko imel za mlinskih valovence in ne za modlarje. Še manj pa za svetovne prevake... Vendar sem kmalu spoznal, da se v teh fanih skrivata odličnost in sposobnost; posebno me je presenetlo njihovo toplo tovarstvo, ki se je med tekmovalci že tolikokrat pokazalo. Srečno smo dosegli letališče in maršiteri modelarja ga je zgrejel prvikat. Ne bi mogel reči, ali so bili začuden ali razočarani, ko so prvikat zagledali to naše "letališče". Vsi so imeli precej vprašanj, medtem ko smo pripravljali vse potrebno za tekmovalstvo, smo skušali upoditi njihovo zanimanje, potrditvam in muham.

Pozdravili so nas vsakdanji gostje "Thunderbolts" (berber tanderbolt in ne tenderbolt!) Prav nisko so nas preleteli in v širokem loku izglnili za ozorjem. Pa tudi raktivce ni manjkalo... Motorčki so zabrneli in v tretjaletni vročini in minili je tudi zadnji turnus. Prvo mesto je zasedel, kor ni bilo prav nobeno presenečenje, tekmovalce Babič (Sisak) s 611 točkami. Sledila su mu Paulin Stevo (Sisak) s 573 točkami, Brnadič Josip (Karlovac) s 550 točkami in drugi. Peto mesto s 320 točkami je zasedel naš tekmovalce Dušan Zupanc.

Sestrinami in utrjenimi smo se vrtili pred kasarne. Tekmovalje se je popoldan nadaljevalo v Bršljini v kategoriji hitrostnih modelov. Udeležba je bila slaba, saj sta praktično tekmovala le dva tekmovalca: Kerop Damir (Sisak), ki je zasedel prvo mesto s 115,3 km/h ali s 373 točkami, drugo mesto pa je zasedel Zupanc Dušan (Novo mesto) z 81,8 km/h ali s 410 točkami. Tako se je končal prvi dan tekmovalja.

Za drugo jutro smo se dogovorili, da bomo že navsezgodaj zjutraj v Prečni vse je kasalo na dož in ko smo odhajali, se je vilo. No, pa je ni bilo tako hudo. Ko smo prišli v Prečno, se je vreme spet nekaj skujalo. Ni minilo 15 minut, ko so oblaki izglnili in je zašlo vroče sonce.

Motorčki so zabrneli in povsod je dišalo po stru. Sreča je opočela... to so vedeli tekmovalci iz pred. Ubogi Džok je pogral svoj model v zrak — "penjal" je odlično, kar se nasenkraj v največji višini obrne na nos in v nekaj sekundah se je zari v zemljo, kripla pa se je razletela na kosce. "Saj ni nič hudega" nam je smejelo dopovedoval, —saj imam še celo vrsto elis in tudi rezervno kriko imam! Vsi smo se nam smejali in z zanimanjem opazovali njegov drugi let. ki pa je na žalost končal nastanku tako kot prvi, vendar tokrat na hangarju in ne na travi. Motor se mu je zari daleč nazaj za trup, česa drugega pa skoraj nobile pobrat. Tudi tokrat je našel tolažbo in je rekel, —da je ta stara "krtija" letela že štiri leta, da je ni škoda in da je to edini način, ki pripravi modelarja do tega, da napravi nov model... Kljub pričakovanju je z Prizadevčema pomagala Babič in Šušter, ki je stoji vse, samo da bi spravil njihove mlave v zrak. Doživeli smo tudi majhno neprijetnost, ko jo je tekmovalcu Dujiću iz Siska pobral "model" po tretjem turnusu. Pristal je nekje daleč v gozdu in ne verjamem, da ga je našel. Kljub temu, da so mu pomagali vsi njegovi tovarji. Obiskal nas je tudi reporter RTV Ljubljane, ki je posnel del tekmovalja za televizijski tehnik. Maršiterki si je skrivaj popravil frizuro... Tako je minilo tudi dopoldne drugo, to je zadnjega dneva tekmovalja. Kategoriji "penjalce" je prvo mesto spet osvojil Babič (Sisak) s 673 točkami; v kategoriji wakefield je prvo mesto osvojil Paulin Stevo s 345 točkami, drugo mesto je zasedel Kerop (Sisak) s 397 točkami. Sklepen planski celoten tekmovalja pa je takle:

prvo mesto je dosegel Sisak s 3383 točkami, drugo mesto je dosegel Karlovac s 1944 točkami, in tretje Novo mesto s 1188 točkami.

Ko smo se vrščali v kasarne, nam je bilo kar hudo ob razstanku s sotekmovalci, ki so v tem času osvojili naše simpatije in prijateljstvo. To pa je bil hkrati tudi namen zleta in zdi se mi, da smo tudi mi modelarji, pristali s 307 točkami, namiznim tekmovalcem k bratstvu in enotnosti mladih urc Jugoslavije.

Z okrajnega mnogoboja tabornikov

Po uspešnem nastopu tabornikov na VII. zletu bratstva in enotnosti so taborniki z našega okrajja niso takoj vrtili domov, temveč so ostali v taboru še naslednji dan po zletu, da so nastopili na okrajnem taborničkem mnogoboju. Starši tabornikov so tekmovali v A, B in C skupini; pomerili so se v orientacijskem krogu, signazaciji in v postav.

Table with results for various events like 'A - moški', 'B - moški', etc. including names and scores.

V taborniški MDB — 120 brigadirjev!

Včeraj zjutraj je odšla na delo novomeška taborniška brigada, v kateri je okoli 120 mladincev in mladink — tabornikov. Brigada je organizirana v sklopu priprav za zgraditev taborniškega doma v Novem mestu, v njej pa so taborniki iz različnih odredov in čet našega okrajja. Brigada bo delala v opekarnah Prečna in Zalog in na kmetijskem posestvu v Zalogu. Taborniki so si včeraj postavili labor med Prečno in Zalogom ob Temenici. Z lastnim delom nameravajo zgraditi dve sredstev, potrebnih za zgraditev doma, ki ga bodo postavili v neposredni okolici Novega mesta. Večina brigadirjev je iz vrst dijakov gimnazije in učiteljske in je tokrat prvič v brigadi. Želimo jim veliko delovnih uspehov in prijetno, zanimivo življenje v brigadi!

Ulanju šotorov. Skupno je nastopilo 9 ekip; po številu je letos tekmovala ena ekipa manj kot lani. Novomeški tokrat niso postavili tekmovalne ekipe v A skupini za moške in B ter C skupini za ženske. Pogledali smo tudi ekipe tabornikov iz Straže, kiso lani uspešno nastopili na okrajnem mnogoboju. Vsa tekmovalstva so potekala v bližini tabora in novega stadiona. Tekmovalne komisije so hitro in uspešno speljale svojo nalogo. Najboljše so bile naslednje enote:

Table with names and scores for various events like 'A - moški', 'B - ženske', etc.

Kvalifikacije za vstop v žensko republiško ligo 1960/61

Table listing qualifications for the 1960/61 women's republican league, listing districts and scores.

Tudi Partizan Brežice v republiški ligi!

V nedeljo so se uvrstili v republiško rokometno ligo tudi igralci rokometnega kluba Partizana v Celju in s tem si pridobili republiški status. Premazali so morali Murško Soboto (18:17), Celje (13:11) in favorita tekmovalca — ekipo Partizana iz Slovenjegra Grada (20:16), da so dosegli prvo mesto in s tem udeležbo v republiški ligi. Najbolj uspešni igralci so se ogledali v naslednjem tekmu. Pogajanja so se zgodila v skladu s pravili. Kvalifikacijski turnir, ki ga imenujejo tudi šifriran turnir, se bo pričel v nedeljo, 10. julija, v Novem mestu v spodnji dvorani Doma I.L. Pravico udeležbe imata moštra Leskalo in Prečna, dalje 14 moških kandidotov (saj ni omejitev), ki jih bodo izbrali iz obeh moštrov. Vsi kandidoti morajo biti rojeni 1. januarja 1941 in kasneje. Vabila je Okrajna šahovska zveza iz poslala društvom in sekcijam. Turnir se bo pričel na Dan borca, v sredo, 4. julija, v Novem mestu. Vsi kandidoti morajo biti prijavljeni do 1. junija pri sebi v Zdravstvenem domu. Prvi šifrirski bodo udeležili prvenstva Slovenije, ki se bo pričelo 10. julija. Turnir bo zaključen v petek, 8. julija.

Mlekarna Novo mesto!

Vsem borecem in aktivnostom čestita za njihov praznik

GOZDARSKO LESNA POSLOVNA ZVEZA NOVO MESTO

Čestita in pozdravlja za DAN BORCA!

Mekarna Novo mesto!

Vsem borecem in aktivnostom čestita za njihov praznik

MEPA

MARIBOR

Koroska cesta 5 a svojimi obrati: kartonažo, knjigovoznico, litografijo, tiskarno, knjižarno, izdelovalnice specialistiških vrecic in izdelkom za anilniski tisk

VOLNA

proizvaja volnene tkanine za ženske in moške plašče, obleke in razno drugo volнено blago. Pri nakupu volnenih tkanin zahtevajte izdelke VOLNA, Laško.

ŠAH

10. JULIJA: FILTER TURNIR V NOVI MESTU!

Poročili smo že, da sta se Okrajna šahovska zveza Novo mesto in šahovska zveza Slovenije pozajeli za organizacijo letošnjega edinega kvalifikacijskega turnirja za prvenstvo Slovenije, ki naj bi se igral v začetku julija v Novem mestu. Pogajanja so se zgodila v skladu s pravili. Kvalifikacijski turnir, ki ga imenujejo tudi šifriran turnir, se bo pričel v nedeljo, 10. julija, v Novem mestu v spodnji dvorani Doma I.L. Pravico udeležbe imata moštra Leskalo in Prečna, dalje 14 moških kandidotov (saj ni omejitev), ki jih bodo izbrali iz obeh moštrov. Vsi kandidoti morajo biti rojeni 1. januarja 1941 in kasneje. Vabila je Okrajna šahovska zveza iz poslala društvom in sekcijam. Turnir se bo pričel na Dan borca, v sredo, 4. julija, v Novem mestu. Vsi kandidoti morajo biti prijavljeni do 1. junija pri sebi v Zdravstvenem domu. Prvi šifrirski bodo udeležili prvenstva Slovenije, ki se bo pričelo 10. julija. Turnir bo zaključen v petek, 8. julija.

Obvestilo dopisnikom in sodelavcem

Vseh poslanih poročil in dopisov zaradi preoblike gradiva nismo utegnili natisniti v današnji številki in prosimo za potrebno razumevanje.

UREDNIŠTVO

Kratke športne novice

V nedeljo sta se v Novem mestu pomerili teniški ekipi domačega Elana in Triglava iz Kranja. Močnejša ekipa Elana (Hren) je odšla na izlet v Celje, se je srečala z ekipami Kranja. V igri dvojic sta Kranjca Znidar in Gunčar šele z zmago v tretjem nizu uspeli odločiti dvoboj v svojo korist z 2:1.

V prvi igri posameznikov je Mikec premagal Gučarja z 3:0 (7:5 in 6:3), nezkušen Elanovec — Pivec pa je podlegel Znidarju z 0:2 (0:6, 4:6). Po stanju 1:1 v igrah posameznikov je odločil dvoboj dvojic. V prvem nizu sta se Novomeščana Pivec in Mikec slabo ujemala, zato sta prvi niz izgubila z 0:2, druga pa sta odločila v svojo korist s 6:3. Odločilni tretji niz sta osvojili Kranjčana. Prihodnje nedelje se bodo Elana

navedli pomerili doma z mariborskimi Brančkom, ki je glavni favoriti prvenstva, teden dni kasneje pa še z Kamnikom.

PLENIČAR DRUGI V VELENJU Gotovo se še spominjate uspehov Andreja Pleničarja iz Novega mesta na motodirškem športu po Sloveniji. Postal je republiški prvak v kategoriji mopredov (do 50 ccm). Letos je nekoliko manj uspešen, ker imajo tekmovalci boljše stroje. Na prvi dirki v Velenju, ki je veljala za prvenstvo Slovenije, se je moral Pleničar zadovoljiti z drugim mestom za stariim konkurentom Glediščem iz Nove Gorice.

KRATKE VESTI IZ PARTIZANA

Po uspešni zaključnem zletu se je v partizanskih društvih

okrajja spet pričelo redno delo. Okrajna zveza bo skupaj z Odbojniskarsko zvezo Slovenije v oddelku dela julija (od 23.-31. 7.) priredila v Novem mestu tečaj za inštruktorje tenisa. Tečaj bodo vodili strokovnjaki iz Ljubljane, na tečaj pa so povabljeni vsi, ki imajo veselje do odbojke in ki se bodo obvezali, da bodo po vrnitvi pripravili in opravili štiri trenerske in sodniške prokaje. Ker je odbojka v našem okraju zelo priljubljena, pričakujemo močan odziv ne samo iz vrst Partizana, ampak tudi iz delovnih kolektivov, aktivnosti LZS, itd.

Tudi komisija za namizni tenis pri Okrajni zvezi Partizana skrbi za trenerjski kader, ki je pogoj za napredek športne panoge. Komisija je določila za trenerje namiznega tenisa na listini, je prijavila 4 kandidate, ki bodo kasneje vodili podobne tečaje v okraju ter vodili pionirje in pionirke na vseh turnirjih. V Novomeški Partizani, ki je znan športno slovenski po pestrosti dela, bo v juliju in avgustu priredil več izletov in taborjenje. Oba izleta bosta v planine, taborjenje pa bo na moztju v prvi polovici avgusta. Društveno članstvo (največ 60) bo taborilo 14 dni v Rabeu pri Labinu. Ker je zanimanje med članstvom za taborjenje presenečujoče, bo verjetno morala društvena uprava za taborjenje v vodilni določiti namizni tenis, katerim bo taborjenje nagrada za uspehe.

Bela krajina: Olimp 3:4 (3:1)

V nedeljo je bila v Crnomlju odigrana povratna nogometna tekma med Belo krajino iz Crnomlja in Olimpijo iz Celja. Sodil je Jarežič iz Ljubljane. Vred je bilo uspelo, saj je tekma priverila 600 gledalcev. Domače moštvo je v 11. minuti prešlo v vodstvo. Gol je dosegel Dašlovski. V 31. minuti so gostje izenačili. V drugem delu igre je Vučković dosegel dva gola, tako da je bil rezultat v regularnem času 3:1 za BK. Ker pa v tem ni bilo končne odločitve in zmagovalca z ozirom na otrežanje srečanja BK in Olimpa, so tekmo podaljšali za dvakrat po pet minut. Gostje so v tem času dosegli tri gole in tako smazali 3:4.

DELOVNI KOLEKTIV SPLOŠNE BOLNIŠNICE V MARIBORU

POZDRAVLJA ZA DAN BORCA VSE ZDRAVSTVENE KOLEKTIVE NA DOLENJSKEM IN V BELI KRAJINI!

Advertisement for HIMO refrigerators and washing machines, featuring images of the appliances and text in Slovenian. It lists 'HIMO ZA VAS, DRAGE GOSPODINJE!' and provides contact information for Hidromontaža - Maribor.

Advertisement for GRADBENO PODJETJE GORNJA RADGONA, listing services for construction and civil engineering.

Advertisement for TOVARNA STEKLENIH IZDELKOV SLOVENSKA BISTRICA, a glass and crystal factory.

Advertisement for MEPA and MARIBOR, a printing and publishing house.

Jutri praznuje Mokronog

1. julija bo partizanski Mokronog sedmimi praznoval krajevni praznik v spomin na dan, ko je pred osmimi leti...

da bi jih oddajali turistom, da bi se ti lahko ustavljali in drževali v Mokronogu...

V tej hiši Sandija Majna so leta 1941 potekale prve organizacijske in vojaške priprave za uporabo...

(Napis na plošči, ki je bodo jutri odkrili v Mokronogu na hiši št. 101)

paše za lepote željne oči. Prebivalstvo bi s tujskim prometom imelo lepe dohodke...

pa tudi več pripravljenosti in poguma za delo. Ker pada praznik na delovni dan...

manjšem obsegu; spored je naslednji:

I. julija ob 4. uri budnica, ob 8. uri slavnostna seja Krajevne odbora Mokronog...

Preprosti vabimo vse prebivalstvo mokronogske doline, kakor tudi tovaršice in tovaršice od drugod...

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

ledenski koledar

Cetrtek 30. junija - Emilija Petek, 1. julija - Bogo Sobota 2. julija - Marija Nedelja 3. julija - Nada

Ponedeljek 4. julija - Dan borca Turek 5. julija - Ciril in Metod Sreda 6. julija - Dušica

KEINO Crnomelj: 1. in 3. VII. sovjetski barvni film 'Leta veselja'...

Novo mesto 'Krka': od 1. do 4. VII. ameriški barvni film 'Določeni nasmeji'...

Sevnica: 2. in 3. VII. nemški barvni film 'Pred sončnim zatonom'...

Trebnje: 2. in 3. VII. ameriški barvni film 'Poni expres'...

Zužemberk: 3. VII. italijanski film 'Plać'...

PRODAJNA ENOVRUŠINSKO HIŠO z garažo in 200 m2 zemljišča...

PROGRAM HOREK REGINA 330 ccm v eni seriji...

urodeli. Lado Zelernik, Gor. Radu je 13. p. Buška.

DVOSTANOVAJSKA HIŠA, nenacionalizirana v Višnji gori...

NOVO MESTO V častu in 20. do 27. junija je bilo rojenih 15 dečkov in 16 deklic...

KRONIKA NESREČ Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici...

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE Pretekli teden so v breziški porodnišnici rodile: Nada Gerjevič...

IZ MOVOMEŠKE PORODNIŠNICE Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Tramte...

IZ MOVOMEŠKE PORODNIŠNICE Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Tramte...

IZ MOVOMEŠKE PORODNIŠNICE Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Tramte...

IZ MOVOMEŠKE PORODNIŠNICE Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Tramte...

IZ MOVOMEŠKE PORODNIŠNICE Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Tramte...

Adlešiči: FOLKLORNI FESTIVAL V MALEM

V nedeljo, 26. junija so v Adelaideh odprli 100-letno ustanovitveno oblej. Privedite se je začela praznovati že v soboto zvečer...

ljent vsi učitelji, ki so kdaj v Adelaideh poučevali. Med gosti smo opazili tudi člana Izobne...

manjkljivosti, res pa je tudi, da so ljudje, ki so privedli organizirani, morali zaradi omejenih sredstev...

Vesele počitnice!

Takole smo zazele vse naše mladine, ko smo se pred zletom zaključili posvetovanje na razširjeni seji Okrajne zveze društev prijateljev mladine...

Nad 1200 otrok bo letos spet letovalo doma in v raznih krajih Jugoslavije...

Konferenca je nadalje razpravljala tudi o poglavlju delovne DPM ter o ugotovitvi občinjskih zvez DPM...

Našli smo na senovski polici

Te dni bo po zastavljeni cesti skozi Senovo stekel promet. Senovo se kot rudarski revir nahaja na robu Senovskega gorja...

Spomladanski del lige kegljaških klubov zaključen

Table with 4 columns: Club name, wins, losses, draws. Includes Dama, Merkur, IMV, Partizan, Kozinar, Novotolski.

Prvo mesto v spomladanski delu je brez poraza zasedla prva ekipa kluba Pionir...

ga objubiljajo, navzile temu pa se bodo Senovčani vsaj prihodnje leto za, paše dni, že lahko nadišli v njem...

Novomeška kronika

Neco bo premiera 'Plinske luči', ki jo bodo uprizarili igralci domačega PD 'Dušan Jerbec'...

Zaključeno prireditve šol in šolarjev so se te dni kar vrstile. V osnovni šoli so učenci organizirali okusno razstavo svojih del...

Na drugi skic je bil v potek zvečer v Sevnici zbor volivcev. Na njem so se pogovorili občinski Sevnice in Smarja o nadaljnjih delih za asfaltiranje ceste...

Planinci!

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona...

Mokronog: smo za konkurenco!

Naš kraj ima dve mesarji: Mesarstvo Mokronog in podjetje Mesarstvo Mokronog. Slednje tudi predeluje meso in salame in klobase...

Sevnica na pragu počitnic

Zaključeno prireditve šol in šolarjev so se te dni kar vrstile. V osnovni šoli so učenci organizirali okusno razstavo svojih del...

ZADRUŽNO KMETIJSKO PODJETJE 'MATIJA GUBEC' LESKOVEC PR KRŠKEM

razpisuje trletni štipendije za šolanje na Kmetijski šoli (sadjarski) Sevnica. Pismene prošnje z življenjepisom je treba poslati posestu najkasneje do 15. julija 1960.

Za krajevni praznik MOKRONOGA čestitajo:

- KRAJEVNI ODBOR OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS KRAJEVNI ODBOR SZDL KRAJEVNI ODBOR ZB KRAJEVNI ODBOR ZVVI KRAJEVNI ODBOR ZROP KRAJEVNI ODBOR RK VAŠKI AKTIV LMS KULTURNO DRUŠTVO 'EMIL ADAMIČ' TVD 'PARTIZAN' DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE GASILSKO DRUŠTVO

Čestitkam se pridružujejo tudi delovni kolektivi:

- INTEROBRAT LJUBLJANA - PLETARSKA INDUSTRIJA MOKRONOG TELEKOMUNIKACIJE - OBRAT MOKRONOG ELEKTRO VIDEM-KRŠKO - RAJON MOKRONOG TRG. PODJETJE 'TRŽAN' S POSLOVALNICAMI KMETIJSKA ZADRUGA MOKRONOG MESOIZDELKI MOKRONOG TRGOVSKO PODJETJE MOKRONOG

Čestitajo vsem organizacijam in borcem ter pozdravljajo svoje domače, fantje iz Karlovca: Alfonz Jaki, Tonček Jerovšek, Dolfi Mandel, Tonček Gregorčič.

Za 4. julij

Za DAN BORCA in dan vstaje slovenskega ljudstva čestita vsem borcem in se priporoča s kvalitetnimi prilačami ter toplimi in mrazimi jedilni kolektiv v 'LOKOMOTIVE' MARIBOR, Gorkega 29

Planinsko društvo NOVO MESTO

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona.

Planinsko društvo NOVO MESTO

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona.

Planinsko društvo NOVO MESTO

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona.

Planinsko društvo NOVO MESTO

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona.

Planinsko društvo NOVO MESTO

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona.

Planinsko društvo NOVO MESTO

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona.

Planinsko društvo NOVO MESTO

Planinsko društvo Novo mesto priredi v nedeljo 3. julija 1960 izlet na Gorjance preko Penđerjvice na Prežek, kjer bo zbor Gorjanskega bataljona.

V NEDELJO JE BILO V NOVEM MESTU VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE OB DESELETNICI DOLENJSKEGA LISTA

TELEVIZOR: v Orehovec pri Kostanjevici

Našim naročnikom in bralcem se moramo najprej opravičiti zaradi zamude, ki jo je doživelo nagradno žrebanje, razpisano za desetletnico izhajanja Dolenjskega lista 17. februarja 1960. Od januarja do maja je potekala velika akcija zbiranja novih naročnikov za naš okrajni tednik. Približno 2000 novih naročnikov se je javilo od decembra 1959 do maja 1960. Medtem ko smo lani maja (iskali vsak teden 13.550 Izvodov Dolenjskega lista, se je redna naklaba konec maja 1960 povzpela že na 15.670 izvodov in še počasi narašča. Vse nove naročnike pa je bilo treba upoštevati pri velikem nagradnem žrebanju. Potem ko so pismonoše pobrali naročnino za I. polletje 1960, je bilo treba vknjižiti skoraj 14.000 vplačil. Vse to je zavleklo žrebanje vse do nedelje, 26. junija 1960.

Priloge ni smeli očitati muhavosti — sešla je v vse predele okraja in se ni ozirala

pri tem ne na levo, ne na desno. Sto nagrad je razdelila letos takole:

Izid žrebanja:

1. 3 kravate (Lisca Sevnica); Dupin Anica, Mozelj 4, 2. 3 kravate (Lisca Sevnica); Četinski Milka, Tomšičeva 7 Koveče, 3. 1000 kg premoaga (rudnik Senovo); Habe Anton, Dol, Skopice 1 p. Krška vas, 4. 1000 kg premoaga (rudnik Senovo); Simončič Vinko, Kumpolje 1 p. Boštanj, 5. 1000 kom. zidne opeke (Opekarna Zalog); Tratar Franc, Hrastova 21 p. Mokronog, 6. 200 kom zidne opeke (Opekarna Prelesje); Janežič Janez, Vi-

vec, 40. stoječ občanik (Opremales Novo mesto); Bukovec Alojz, gostilna Semič.
41. 3 m blaga za moško obleko (NOVOTEKS Novo mesto); Grmišič Rajko, Trdinova št. 6. Novo mesto, 42. 3 steklenice raznih pišč (DANA Mirna); Klemenčič Urša Oster 12, p. Kostanjevica, 43. 3 steklenice raznih pišč (DANA Mirna); Sedlar Franc, Hraštolje 9 p. Skočjan, 44. 3 steklenice raznih pišč (DANA Mirna); Zura Ivan, Sevno 7 p. Otočec, 45. 3 steklenice raznih pišč (DANA Mirna); Adlešič Francka, Adlešiči 4. 46. 3 steklenice raznih pišč (DANA Mirna); Peklar Marjana, Smihel 18 pri Novem mestu, 47. 2 stola (MIZARSTVO Brod); Stangelj Marta, Stopiče 16, 48. 20 litrov vina (KZ Bizelsko); Bole Stanko, Polok 20 p. Sentjanž, 49. 25 kom sadik (Kmetijsko gospodarstvo Sevnica); Jerman Ana, Cegelnica 6 Novo mesto, 50. 25 litrov vina (VINO-SADJE Brežice); Semenič Stefan, Koritno 18 p. Jesenice na Dol., 51. ženska volnena jopica (Pletilstvo Dobova); Pisek Terezija, Orehovec št. 52 p. Kostanjevica, 52. 10 sadik hrušč (Zadr. kmet. podjetje Leskovec); Grmčič Antonija, Vitna vas 1 p. Stara vas ob Sotli, 53. 50 kom sadik jagod (Zadr. kmet. podjetje Leskovec); Anžiček Franc, Grič 7 p. Videm-Krško, 54. polifotel (Tapetništvo in dekoraterstvo Novo mesto); Nagelj Jože, Sela-Ratež 3 p. Brunsica, 55. sobna mizica (Splošno mizarstvo Dvor); Kristof Anton, Mirna na Dol., 56. garnitura ženskega perila (BETI Metlika); Medle Marija, Praproče št. 4 p. Bela cerkev, 57. garnitura ženskega perila (BETI Metlika); Tratar Just, Titova št. 23 Ljubljana, 58. 1 tona premoaga (rudnik Kanjižarica); Rifelj Jože, Prečna 43, 59. 1 tona premoaga (rudnik Kanjižarica); Struna Stanko, Otočec št. 46, 60. 1 tona premoaga (rudnik Kanjižarica); Picelj Dominik, Curle 5 p. Metlika.

V nedeljo pa se je vendarle odločilo. Ob 8.30 se je zbrala v upravi našega lista naslednja komisija: prof. Bogoj Javornik, ravnatelj gimnazije iz Brežic; Martina Vidmar, učiteljica Zadruga hranilnice iz Novega mesta; Leopold Morala, poslovodja trgovine tovarne NOVOTEKS iz Novega mesta in Mirko Marič, sofer "Gorjanec" iz Jurke vasi 44, p. Straža. Le-tega smo povabili še posebej zato, ker je lani dobil največje nagrade — televizijski sprejemnik, darilo našega lista. Njegova navzočnost naj bi izživala botro Srečo, da bi se ji kolo dobro in pravično vrtilo. Številke izžrebancev je vlekli 8-letni Slavko Obrš iz Novega mesta. V žrebanju so sodelovali vsi tisti naši naročniki, ki so imeli do dneva žrebanja poravnano polletno naročnino. Komisiji so pomagali uslužbenci uprave našega tednika.

Kočeju; Anica Dupin, naša dolgoletna naročnica, jih bo pravo gotovo vesela. S sevnjskim premoagom se bosta grela naša naročnika Anton Habe iz Dol. Skopice pri Krški vasi in Vinko Simončič iz Kumpolje pri Boštjanu. Številke so se hitro vrstile. Le trikrat se

Obvestilo vsem izžrebanim naročnikom!
Te dni smo razposlal vsem izžrebanim naročnikom obvestila o dobilih, nakazila za dvig dobikov oz. nekaterim tudi že dobitek. Ravnajte se po navodilih, ki ste jih prejeli v pismu! Izžrebancem, ki so dobili knjžnjo 'arila, smo poslali knjge po pošti brez posebnih obvestil.

100. televizijski aparat (darilo Dolenjskega lista); Jenškovec Jože, Orehovec 5 p. Kostanjevica.
Lepo darilo naši slepi mladini
Lani, 29. novembra, so v Torontu v Kanadi predvajali jugoslovanski film "Zavičajje, v katerem je tudi nekaj prizorov iz življenja slepih otrok, ki se vzgajajo v Zavarču za slepo mladino v Ljubljani. Ti prizori so posebno ganili slovenskega rojaka inž. Vinca Copu in njegovo soprogo g. Olgo in sklenila sta jim poslati darilo. V ta namen je g. Vinco Cop izročil jugoslovanskemu poslanstvu 100 kanadskih dolarjev. To plemenito darilo dokazuje, kako tesno so naši izseljenci povezani z dopajajni v rojstni domovini.

"DOBRA" UCENKA
Polonca se je učila šofirati. Ko jo je učitelj šofiranja zvečer pred hišo zapustil, je rekel oče: "Veš, Polonca, ne verjamem, da bi te tale stvolasti tovariš lahko naučil šofirati." "Saj ni star, očka! Ko sva šla zjutraj na vožnjo, je imel se čisto črne lase."

dih literatov: "Čudni so ti vsi romani. Prebrati moram najmanj 30 strani, da se ona in on prvič poljubita, in mojih knjigah pa že na četrti strani najdete nezakonskega otroka."

PRED VOLTIVAMI
"Tovariši, delavski svet je rešil vprašanje nagrad, premij in specializacij!"
"Kaj je pa z vprašanjem izgube, primanjkljajev in nepravilnosti pri delu?"
"Ja, nekaj zadev smo pa morali pustiti tudi za novi delavski svet!"

BEKVOVA
Naš znani pisatelj France Bevk je tožil v družbi mladenčev.
CEMU SE SMEJEJO PO SVETU

ZLETNA
Med množico, ki si je v nedeljo popoldne poiskala hladno zavetje pred godiškom za glavno zletno tribuno, je bil tudi železničar Francelj Zdravko. "Tovariši, tu ni za kolesa, tu je parkirin prostor samo za avtomobile!" Francelj pa nazaj: "Ja, kje pa naj zdi tako hitro dobim avto? ..."
MED ZALJUBLJENCI
"Ti si mi vse, kar imam!"
"A takol Torej si mi lagal, da imaš hitota ..."

Malo pred 9. uro se je začelo. Prva številka — 5563 — je odnesla darilo sevnjske konfekcije LISCA (tri lepe, moderne kravate) v Mozelj pri

je zataknilo: trije naročniki iz Podbočja, Sevnice in Brestanice niso imeli poravnane naročnine, zato so ob lepe dobiteke.
Komisiji je šlo med delom večkrat na smeh: 7-dnevni penzion v Dol. Toplicah po žrebanju ni dobil nobene nagrade, zato ni dobil nobene nagrade, zato ni dobil nobene nagrade...

Miniaturni žirokrop na sliki — težja 200 gramov — je najbolj občutljivi živec v vodstvenih napravah vesoljskih rakiet. Je silno občutljiv in njegovi vrteči se deli v membrani s helijem so priljubljeni na ovi, ki je 30-krat tanjša od najljepšega človeškega lasu. Žirokrop je občutljiv za premike do petimilijonskega dela palca (angliška dolžinska mera = 2,54 centimetra).

Za letošnjo Miss Evrope je bila izvoljena Italijanka Anna Ranalli iz San Benedetto v Torontu. Njena izvolitev je bila nekaj posebnega, saj je isto izvolila poznavalet lepot kje v Evropi, marveč arabaki seki Bliznjega vzhoda v Bejrutu. Pravijo, da so volivce tako lepo potevale — brez protestov in podobnih incidentov, ki posnavali spremljati takšne prireditve — da bodo tudi prihodnje leto volili evropsko kraljico lepote v tem orientalskem mestu.

Profesorica Olga G. Maslovič je sovjetska strokovnjakinja za astrofiziko in podpredsednica Astronomskega sveta, sovjetske Akademije znanosti v Moskvi. Je Georzijska in ima 31 let. Na sliki je vidimo s hčerko Natašo. Znanost pa je predvsem zato, ker je eden izmed najmlajših kandidatov za prvega potnika v vesolje.

Po dolgih letih službe na ulicah Zürichu v Švici je tramvajski voz na sliki dostupil v tem mestu, nadaljeval pa bo na neki poštni liniji na goriskem masivu Glarona. Kamor so ga morali potegniti v žično železnico (na sliki).

11. 10 kg papirnatih vrečk (Konfekcija papirja Videm-Krško); Debene Jože, Hinja 19 p. Sentjanž, 12. 10 kg papirnatih vrečk (Konfekcija papirja Videm-Krško); Murgelj Jože, Koroska vas 15 p. Stopiče, 13. moška srnjca (Potrošnik - Črnopolje); Mikler Anica, Samski dom 508 Ljubljana-vizmarje, 14. 2 para expres napejavec (Kopitarna Sevnica); Brinc Anton, Rosalnice 12 p. Metlika, 15. 2 para expres napejavec (Kopitarna Sevnica); Bajsterič Milica, Vitna vas 4 p. Stara vas ob Sotli, 16. 2 para expres napejavec (Kopitarna Sevnica); Roje Alojz, Klečec 40 p. Zuzemberk, 19. suknja (Kasazija Novo mesto); Kuhar Anica, Kettejev drevored 31, Novo mesto, 20. letna salama (Mesarstva Novo mesto); Kočevar Kristina, Bojanja vas 18 p. Metlika, 21. žiroška salama (Mesarstva Novo mesto); Drenšček Frančiška, Gor. Kot 7 p. Dvor pri Zuzemberku, 22. tihnica (Preiskrba Senovo); Kerin Vida, Podbočje 67, 23. kavni mizek (Preiskrba Senovo); Kalin Slavko, Ulica talcev 22 Mucka, njevič, 24. 1 kg čokoladnih izdelkov (Imperial Videm-Krško); Klenovšek Anton, Studene pri Sevnici, 25. 1 kg čokoladnih izdelkov (Imperial Videm-Krško); Colarič Franc, Cankarjeva 36 Novo mesto, 26. 2 kg čokoladnih izdelkov (Imperial Videm-Krško); Vrahac Milka, Mokronog 92, 27. 2 kg čokoladnih izdelkov (Imperial Videm-Krško); Pezdire Angela, Vitna 19, 28. baročna mizica (Mizarstva zadruga Sevnica); Tratar Martina, Mokronog 78, 29. moška srnjca (Ljudska potrošnja Brežice); Koričič Milana, Pristava 5 p. Trebnje, 30. 2 m drv (Gozdno gospodarstvo Brežice); Pešec Martin, Stojanski vrh 1 p. Cerklje, 31. ženski predpanik (Frankljia podjetje Metlika); SABIĆ Nada, Ulica Toneta Cufarja 24, Jesenice na Gor., 32. 7-dnevni penzion (Zdravilišče Dol. Toplice); Rogelj Ignac, Podturen 62, p. Toplice, 33. 1 tona premoaga (rudnik Krmelj); Končar Andrej, Sobačja vas 7 p. Krška vas, 34. 1 tona premoaga (rudnik Krmelj); Gril Janez, Dobindol št. 15, pošta Urina sela, 35. 1 spajkalno (EJA Novo mesto); Cvelbar Martin, Dol. Prekopa 45 p. Kostanjevica, 36. 1 par moških nizkih čevljev (Cevljarstvo Semič); Zupančič Anica, Solesko 3 p. Videm-Krško, 37. 1900 kom. zidne opeke (Opekarna Prečna); Novak Janez, Dolenja vas 10 p. Otočec, 38. 3 m kamarna za moško obleko (Sloga Sevnica); Božič Franc, Zapuče 4 p. Sentjanel, 39. polmora (Opekarna Novo mesto); Bole Alojz, Velika vas 23 p. Lesko-

31. 3 m drv (Lesno predelovalno podjetje Metlika); Colarič Milan, Orehovec 31 p. Kostanjevica, 32. nalivno pero (Tovarna šivalnih strojev Mira); Mihelič Rudolf, Kovača vas 4 p. Stari trg ob Kolpi, 33. nalivno pero (Tovarna šivalnih strojev Mira); Slav Marja, Bepče 1 p. Trebnje, 64. plašč "Jupiter" (Krojstvo Trebnje); Kovacič Ivan, Gregova 16 p. Stara vas ob Sotli, 35. univerzalni pekač (Zeleznica Novo mesto); Simonič Ančka, Mestni trg 7-III Ljubljana, 36. moška srnjca (Industrija perila Novo mesto); Praž Jože, Jelenek 5 p. Raka, 67. ženska volnena jopa (Trgovsko podjetje Brežice); Grčec Gabrijela, Studene 6 pri Sevnici, 68. 2 kuhinjska stola (Hrast Sentlovrenc); Marišič Helga, Bušecva vas 41 p. Cerklje, 69. 30 litrov vina (Kmetijsko poslovno proizvajalca rveza Brežice); Simončič Ivan, Leskovec, 70. 7-dnevni brezplačni penzion (Zdravilišče Cateške Toplice); Romih Stane, Teče 19 p. Trzinje, 71. 5 kg raznih mesnih izdelkov (Mesodolki Mokronog); Vrhovec Ivanka, Kolodvorska 45, Sevnica, 72. izdelava boljše moške obleke (Krojca, Novo mesto); Cemas Stanko, Žilje 41 p. Vitna, 73. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Bohne Ivan, Stopiče 13, 74. plitena štruca (Pekarija Novo mesto); Stupar Franc, Orehovec 10 p. Kostanjevica, 75. mizica z dvema foteljama (Gizarska delavnica Brestanica); Klemenčič Terezija, Golobinček 22 p. Mirna peč, 76. 18 m² bukovega parketa (Novoles Novo mesto); Urbančič Helena, Dol. Toplice 71, 77. moška srnjca (izbriz, N. mesto); Jordan Franc, Vel. Bučna vas 20, p. N. mesto, 78. 1 par moških nizkih čevljev (Industrija obuvskega novega mesta); Gasparšič Amalija, Cobilj p. Trebnje, 79. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Jerle Fani, Korečič 3 p. Kostanjevica,

nač. 8 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Lah Ivan, Pod obzidjem 19, Brežice.
81. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Homan Slavko, Telekomunikacije Sentjerne, 82. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Majeršič Ivan, Srednik 22 p. Sentjanž, 83. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Čučnik Ivan, Rožno 13 p. Brestanica, 84. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Primož Martin, Dobruška vas 6 p. Skočjan, 85. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Guštin Jože, Zeleni št. 5 p. Metlika, 86. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Grobčič Anton, Dol. Mahafovec 14 p. Sentjerne, 87. 5 kg čistilnega praška DIK (Kremen, Novo mesto); Ložar Stane, Raka 11, strojna električna — svetilnica (Elektrotehnično podjetje N. mesto); Piletič Pepca, Gor. Gradišče 11, p. Sentjerne, 88. do 99. nagrada — knjiže (darilo Dolenjskega lista):
Potačar Terezija, Sevno 3 p. Otočec; Fink Marija, Kol 39 p. Semič; Kek Jožica, Kat 3 pošta Dobrnji; Borštnar Jože, Ljubljana, Titova št. 23-B; Potrvinja Alojz, Jurka vas št. 24 p. Straža; Oklešič Stane, Irla vas — nova hiša p. Smihel; Petre Slavko, Dol. Straža 2; Vogrine Ivan, Podvinje 24 p. Kapele; Taborski Adolf, Maribor — Tomšičeva 9; Gorenc Martina, Površje št. 17 p. Raka; Turk Alojz, Sp. Voda št. 9 p. Trzinje.

100. televizijski aparat (darilo Dolenjskega lista); Jenškovec Jože, Orehovec 5 p. Kostanjevica.
Lepo darilo naši slepi mladini
Lani, 29. novembra, so v Torontu v Kanadi predvajali jugoslovanski film "Zavičajje, v katerem je tudi nekaj prizorov iz življenja slepih otrok, ki se vzgajajo v Zavarču za slepo mladino v Ljubljani. Ti prizori so posebno ganili slovenskega rojaka inž. Vinca Copu in njegovo soprogo g. Olgo in sklenila sta jim poslati darilo. V ta namen je g. Vinco Cop izročil jugoslovanskemu poslanstvu 100 kanadskih dolarjev. To plemenito darilo dokazuje, kako tesno so naši izseljenci povezani z dopajajni v rojstni domovini.

22. "Čuden človek," je rekel Bojan. Fantje se zlezli v šotor na posvet.
"Najbrž pretiravamo," je odvrnil Jure. "Gotovo je strokovnjak, Morda se napacno vedemo?"
"Meni ne boš solli pameti," je rekel Mišo. "Prvi sem ga srečal in dobro vem, kako me je pogledal. Najraje bi naz na upotil v čelci vode. Znanstvenik bi naz povabil, naj mu pomagamo. Se spomnite, kako smo na Jelovici zbirali za beograjskega profesorja trave in rože za herbarij?"
"Saj, Mišo ima prav," je potrdil Bojan. "Zdi se mi sumljiv. Paziti moramo na šotor in odstej stražiti tudi podnovi."

23. Sklenili so, da se bosta kopala samo dva, tretji bo ostal v šotoru in se dela kot da šiva ali pripravlja hrano.
Skozi odprtino v šotoru je opazoval Nemca, ki se je utaboril na drugi strani jase. Nam.sto opredel. je platno razprostrti kar na grmovje. Potem je za pol ure odšel k morju, a ne v zaliv. nekam na drugo stran. Mišo ni strel, moral je k skali. Počeg tjevega nahrbtnika je ležal zemljevid. Iz šole je vedel, da je to vojaška specialka. Počeg nje pa je opazil na tleh tri križce. Kaj to pomeni? Kaj išče tukaj? To gotovo ni naravoslovec, ki bi zbiral morske živali. Nekaj drugega mora biti na tem.

24. Ko se je Nemec spet prikazal, je Miše naglo smuknil v šotor. nato je pograbil kosovrvo škafilo in se delal kot da gre po vodo. Presočel je ogrado in se počasi odpravil med skalovjem v globel in na nasprotni breg. Tam je sinoči Bojan našel zaslič vodnjak, ki ga je videl a ceste že ob prihodu. Toda nategel je na 30 bolj zanimive sledi. Tu so bili ostanki rogov iz vojne grezeta za strojnice, samnti prsobrani. Kaj če je bil N-mec vojak in se je prav na tem kraju boril s partizani? Ali je prišel arad svojih s.ominov, ali je celo pustil tu kakšno stvar, ki jo zdaj išče? Mišel ki mu je šinila v glavo, ga je prepričala, da je nekaj izsledil Bojanu in Jurcu na povem ničesar, je sklenil. Sam izpeljem svoj načrt.

PIŠE: **Drago BRESNIK**

ZAKLAD OBALNI

Milan Maver